Kubín

Pripomenuli sme si 100 rokov od úmrtia Pavla Országha Hviezdoslava

Barda slovenskej literatúry si uctili široká verejnosť, predstavitelia mesta a herci príhovormi, poeticko-hudobným pásmom a fakľovým sprievodom k jeho pamätníku.

DONsP otvorila vynovené ortopedické odd.

Oddelenie dostalo nové prístrojové vybavenie, komfortnejšie izby a zdvojnásobený počet lôžok.

Začali rekonštruovať zimný štadión

Centrum zimných športov v DK bude mať nové šatne, osvetlenie, rolbu a strojovňu chladenia.

mesačník november 2021 číslo 11 ročník XXXVII

foto: redakcia

Od smrti P. O. Hviezdoslava uplynulo 100 rokov

Presne pred 100 rokmi – 8. novembra 1921 – v Dolnom Kubíne zomrel básnik, dramatik, spisovateľ a právnik P. O. Hviezdoslav. Pri príležitosti výročia úmrtia jednej z najväčších a najznámejších osobností slovenskej literatúry pripravilo Mestské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne spomienkovú slávnosť.

Pred Literárnym múzeom Pavla Országha Hviezdoslava zazneli na počesť básnika jeho verše, príhovory a vystúpila Spevácka folklórna skupina Orava. Spomienková slávnosť pokračovala v evanjelickom kostole.

Do osobnosti básnika sa vžili herci

Poeticko-hudobným pásmom si barda slovenskej literatúry uctili herec Slovenského národného divadla Štefan Bučko a herec Slovenského komorného divadla v Martine Viliam Hriadel. „Keď hovoríme o Hviezdoslavovi, tak sa často hovorí, aké sú jeho verše nezrozumiteľné a podobne. Ja sa ním zaoberám skoro celý život a všetko mi je veľmi jasné. Ale čo je najdôležitejšie, Hviezdoslav sa ako prvý v Európe vyjadril v čase, keď vznikla prvá svetová vojna. Na začiatku vojny v auguste a septembri 1914 napísal Krvavé sonety, ktoré sú dokonalým výkrikom proti vojne. Je to spracované spôsobom, ktorý nenechá nikoho na pochybách, že človek nemôže nájsť nijaké dôvody na to, aby rozpútal vojnu. Preto si myslím, že keby bol včas preložený a možno keby bol človekom z väčšieho národa, tak by ho Nobelova cena nemohla obísť, lebo to bol taký úžasný výkrik," povedal herec SND Štefan Bučko. Herec Slovenského komorného divadla v Martine Viliam Hriadel zas P. O. Hviezdoslava prirovnáva k studnici, z ktorej môžu čerpať mladí, ľudia v strednom veku i starí. „Je taký bohatý, že len ťažko by sme na Slovensku alebo v slovenskej histórii hľadali nejakého druhého tvorcu, ktorý tak obohatil duchovný život nášho národa. Zušľachťuje ducha, či už v dramatickej alebo v lyrickej tvorbe, či v jeho nesmrteľných Krvavých sonetoch. Je to veľké dielo, pred ktorým sa treba s úctou skloniť a kto chce, tak si cestu k nemu nájde a nájde zdroje na to, aby sa vnútorne obohatil," doplnil Viliam Hriadel.

Barda si uctili aj na cintoríne

Na slávnosti zazneli príhovory primátora Jána Prílepka a zborového farára Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Rastislava Stančeka. Slávnosť zakončili fakľovým pochodom až na historický cintorín, kde ku pamätníku Hviezdoslava prítomní položili vence. „Hviezdoslav ani netušil, akým spôsobom bude žiť naďalej jeho odkaz v diele. Ten odkaz je duchovný, ale aj morálny. Je národný a zároveň pokorný. Ktovie, čo by povedal na dnešnú situáciu, ale určite by nemlčal. On dokázal prerozprávať mnohé túžby ľudí, mnohé bolesti, ale i mnohé radosti, mnohé skrivodlivosti, mnohý útlak, ale zároveň aj radosť z toho, že môžeme niečo tvoriť, že môžeme prispieť k tvorbe života okolo seba, ľudí, ktorí môžu naslúchať aj povzbudeniam, ktoré koniec koncov môžeme každému jednému venovať aj my," dodal predsedajúci zborový farár Ev. cirkvi a. v. Rastislav Stanček.

P. O. Hviezdoslav viedol v máji 1918 slovenskú delegáciu na oslavách 50. výročia vzniku Národného divadla v Prahe. Stal sa aj členom Revolučného národného zhromaždenia a v roku 1919 tiež čestným predsedom Matice slovenskej. Jeho zdravotný stav sa začal zhoršovať v dôsledku komplikácií po zápale pľúc. Zomrel 8. novembra 1921 v D. Kubíne.

redakcia

Video zo spomienky na 100 rokov od úmrtia P. O. H. uvidíte po načítaní QR kódu.

Knižnica pripravila projekt Orava číta Hviezdoslava

Pri príležitosti 100. výročia úmrtia P. O. Hviezdoslava pripravila Oravská knižnica projekt s názvom Orava číta Hviezdoslava. Išlo o nepretržité čítanie diel spisovateľa, básnika, dramatika, právnika a rodáka z Vyšného Kubína. Nahrali ich inštitúcie a osobnosti nielen z Oravy.

„Pôvodne malo ísť o nonstop dvadsaťštyrihodinové čítanie, avšak kvôli korone to nebolo možné uskutočniť. Tak sme sa rozhodli pre iný variant. Inštitúcie alebo aj samostatní čitatelia nám mohli nahrať, ako čítajú rôzne diela a poslať nám to. Nahrávky sú už dostupné na YouTube a aj na našich sociálnych sieťach," uviedla koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti Or. knižnice Mária Babík Ferancová.

Zapojili sa desiatky čitateľov

Diela Hviezdoslava čítala žilinská županka Erika Jurinová, primátori alebo starostovia oravských miest a obcí, či pracovníci mestských a obecných úradov a iných inštitúcií. Medzi čitateľov sa pridali aj študenti. „Čítali rôzne školy, či už základné alebo aj stredné. Napríklad Základná škola Martina Kukučína, Základná škola Janka Matúšku, Obchodná akadémia Dolný Kubín alebo aj gymnáziá – Gymnázium P. O. Hviezdoslava, Gymnázium Martina Hattalu i Gymnázium v Tvrdošíne," dodala Mária Babík Ferancová. Hviezdoslav sa čítal aj v Kanade. Do projektu sa tiež zapojilo Slovenské veľvyslanectvo v Kanade, ktoré spolupracovalo s nedeľnými slovenskými školami v Ottawe či Vancouvri. Diela básnika čítali deti Slovákov alebo slovenských potomkov, ktoré navštevujú tieto školy. „Raritou je, že tam recitujú aj deti, ktoré sa volajú Országhovci, bratranci Hviezdoslava a ich potomkovia, ktorí tam ešte stále žijú. Je to veľmi zaujímavé, deti sa snažia veľmi pekne hovoriť po slovensky, nie vždy je to úplne čistá slovenčina, ale o to vôbec nejde, ide o ten symbol, že aj oni si pripomínajú toto výročie," doplnil riaditeľ Oravskej knižnice A. Habovštiaka Roman Večerek.

Sprievodnými akciami sú výstavy

Jedna výstava je vystavená v priestoroch schodiska knižnice a je zapožičaná od Oravského múzea v Dolnom Kubíne. Expozícia podrobne predstavuje dielo, život a tvorbu Hviezdoslava. „Ďalšiu výstavu môžete vidieť v našich oknách. Tú pripravila naša kolegyňa, historička Katarína Kožáková. Je to súbor fotografií P. O. Hviezdoslava, ktoré ho zachytávajú v rôznom veku, v rôznych obdobiach jeho života. Jednou z ďalších aktivít je online konferencia k výročiu úmrtia básnika. Známi odborníci na život Hviezdoslava, docent Parenička a profesor Gbúr, nahrali odborné prednášky na tému Hviezdoslav očami súčasnosti.

text a foto: redakcia

Žiaci zasadili Hviezdoslavovi lipu

Sté výročie úmrtia barda slovenskej literatúry Pavla Országha Hviezdoslava si pripomenuli aj na Základnej škole Petra Škrabáka. Tak, ako básnik údajne zasadil v minulosti pred múzeom v Dolnom Kubíne dve lipy, vo štvrtok 11. novembra mu jednu pamätnú zasadili na oplátku žiaci.

Tí sa zároveň o Hviezdoslavovi celý deň rovesnícky vzdelávali. „Dnes sme mali netradičné rovesnícke vzdelávanie, pretože je storočnica od úmrtia Hviezdoslava. Žiakom sme ho chceli ukázať ako človeka z mäsa a kostí. Preto sme im rozprávali nielen o jeho diele, ale aj o tom, že mal rád rybačku, že to bol jeden z najväčších odborníkov svojej doby na dobrý guláš, že jeho život bol nielen veselý, ale často aj poznačený rôznymi smútkami, lebo vnímal dobu, susedov, utrpenie detí. Hviezdoslav svojho času zasadil, pred viac ako sto rokmi, lipy, ktoré máme v Dolnom Kubíne pred múzeom Hviezdoslavovým, tak sme sa s deťmi rozhodli, že jednu takú lipu zasadíme aj u nás," ozrejmila riaditeľka ZŠ Petra Škrabáka Mária Studeničová. Lipa bola od semienka vypestovaná v Dolnom Kubíne. Žiaci zo Základnej školy Petra Škrabáka veria, že sa jej bude dariť ako lipám pred Oravským múzeom Pavla Országha Hviezdoslava.

text a foto: redakcia

Expozície
v Oravskej galérii
do 9. 1. 2022

ut – ne
od 10:00 do 17:00 hod.

Poslanci schválili finančnú injekciu mestskej spoločnosti AQUA Kubín, s. r. o.

Z dôvodu pretrvávajúcej pandemickej situácie bol mestský aquapark v Dolnom Kubíne otvorený tento rok len štyri mesiace, aj to s rôznymi obmedzeniami. To viedlo k poklesu tržieb a následnému vykázaniu straty na hospodárskom výsledku. Na druhej strane sa dobrým manažovaním spoločnosti podarilo počas uzatvorenia ušetriť na spotrebe energií viac ako 220-tisíc eur, ani to však nestačilo.

foto: redakcia

Dolnokubínski mestskí poslanci preto vo štvrtok 11. novembra jednomyseľne schválili na svojom rokovaní zvýšenie vlastného imania svojej obchodnej spoločnosti AQUA Kubín, s. r. o. o 100-tisíc eur. Finančné prostriedky budú využité na krytie prevádzkových nákladov počas uzavretia prevádzky. „Viaceré odvetvia ekonomiky posledné dva roky veľmi trpia. Výnimkou nie je ani cestovný ruch. Takým príkladom je aj náš mestský aquapark. Covidová situácia zapríčinila, že aquapark na svoju záchranu použil už všetky svoje rezervné zdroje. To znamená, že vyčerpal všetky svoje úspory a aj štátnu pomoc, ktorá bola schválená. Bohužiaľ, ukazuje sa ako nedostatočná. Práve preto bolo dnes nevyhnutné schváliť finančnú pomoc na udržanie chodu AquaRelaxu," povedal po hlasovaní primátor mesta Ján Prílepok.

Prevádzka sa nedá úplne zastaviť

V súčasnosti je prevádzka AquaRelax opätovne zatvorená, čo je od začiatku pandémie už tretíkrát. „Keďže bol okres Dolný Kubín od 27. septembra 2021 v červenej farbe a následne prešiel do bordovej, tak nám schválené protipandemické pravidlá povoľovali v červenej návštevnosť maximálne 10 očkovaných ľudí, čo je pre našu spoločnosť nerentabilné," vysvetlil Stanislav Vilček, konateľ spoločnosť AQUA KUBÍN, s. r. o. Podľa slov Stanislava Vilčeka sa nedá úplne zastaviť AquaRelax, keďže by to malo nielen veľký finančný dopad na opätovné spustenie prevádzky, ale jeho vypnutie by sa podpísalo aj na funkčnosti zariadení. „Úplné zatvorenie, odstavenie strojov a vypustenie vody by mohlo spôsobiť vážne poškodenie technológií. Taktiež by mohlo dôjsť k usadeniu baktérií a rias. Škody by v tomto prípade boli nielen finančné, ale bolo by veľmi náročné to vrátiť do pôvodného stavu," ozrejmil.

Kvôli pandémii sú druhý rok v strate

Nakoľko sa epidemická situácia na Slovensku zhoršuje, je AquaRelax Dolný Kubín, ako subjekt podnikajúci v oblasti cestovného ruchu, naviac postihnutý prijímaním obmedzujúcich opatrení spojených s jeho podnikateľskou činnosťou. „Táto skutočnosť obmedzenia podnikateľskej činnosti sa prejavila v poklese tržieb a zapríčinila vykázanie straty na hospodárskom výsledku aj v roku 2021, keď strata na hospodárskom výsledku k 30. septembru 2021 bola vo výške 99 555 eur," konštatoval Vilček. Aj napriek tomu, že aquapark funguje v úspornom režime, nie je možné, aby boli náklady na prevádzku nulové. Poslanci schválili prvú finančnú injekciu ešte vo februári tohto roku. Dokopy tak do aquaparku nasmerovali už 250-tisíc eur. „Situácia sa podľa analýz nezlepší ani v budúcom roku. Budeme musieť hľadať riešenia, ako vysoké straty postupne znižovať," objasnil primátor mesta.

Na energiách ušetrili viac ako 220-tisíc eur

Od začiatku tohto roka bol mestský aquapark zatvorený päť mesiacov. „Následne sme ho aj vďaka uvoľneniu opatrení otvorili 1. júna na štyri mesiace, aj to s rôznymi obmedzeniami. Z tohto dôvodu boli tržby v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi oveľa nižšie. Aj návštevnosť bola oproti roku 2020 nižšia o 30% a v roku 2019 až o 50%," doplnil Vilček. Spoločnosti sa podarilo počas uzatvorenia prevádzky od 15. marca minulého roka až doteraz ušetriť na spotrebe energií viac ako 220-tisíc eur. AquaRelax taktiež žiadal od Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR finančnú pomoc cez projekt Prvá pomoc. „V spolupráci s nájomcami sme si uplatnili dotáciu na nájomné, požiadali sme o finančný príspevok, ktorý je určený pre podniky v odvetví cestovného ruchu, v sume približne 125-tisíc eur pre tento rok," dodal konateľ AQUA KUBÍN, s. r. o.

Spoločnosť má ku koncu októbra tohto roka uhradené všetky svoje splatné obchodné záväzky, ako aj záväzky voči štátnym inštitúciám a zamestnancom. „Napriek tomu, že naša spoločnosť využila všetky dostupné dotačné možnosti a vykonala všetky riešenia na zníženie výdavkov nevyhnutných na chod prevádzky, je zrejmé, že spoločnosť nebude schopná naďalej splácať svoje záväzky," ozrejmil Vilček.

Martin Buzna, mesto Dolný Kubín

TEHOS cenu tepla nezvýši

Spoločnosť TEHOS v roku 2022 cenu tepla nezvýši. Jej vedeniu sa podarilo ešte pred celoeurópskym zdražovaním energií zazmluvniť dodávky plynu a drevnej štiepky za nižšie ceny. TEHOS zabezpečuje v DK dodávku tepla a teplej vody pre viac ako 120 bytových domov a 4 453 bytov. Teplo vyrába vo ôsmich kotolniach, šesť je plynových a dve kombinované so štiepkou.

„Čo sa týka roku 2022, spoločnosť TEHOS cenu meniť nebude. Ostáva pôvodná cena, ktorá bola schválená na rok 2021. Samozrejme, bude ako obvykle k 31. 3. vykonané vyúčtovanie zo skutočných nákladov. Základom je to, že TEHOS z viac ako 80% spaľuje drevnú štiepku. Čiže množstvo plynu, ktorého cena prudko vzrástla, je u nás minimálne, od 15% do 20% z celkovej výroby tepla. My sme plyn zazmluvnili ešte pred týmto zvyšovaním. Ale je to zabezpečené len na rok 2022, ktorý tak bude pre odberateľov rokom bez zmien," vysvetlil Stanislav Vilček, konateľ spoločnosti TEHOS s. r. o.

Chcú modernizovať tepelnú sústavu na Bysterci

Odberateľov na Bysterci ale zmeny čakajú, nie v cenách, ale v technológii. Spoločnosť TEHOS ešte na aprílovom mestskom zastupiteľstve v roku 2019 predstavila investičný zámer, v ktorom chce modernizovať tepelnú sústavu s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť a účinnosť centralizovaného zásobovania teplom na Bysterci. Realizáciu zámeru prekazil COVID-19, no v roku 2022 by mala byť modernizácia tepelnej sústavy realitou. „Modernizácia sa skladá z dvoch častí. Jedna časť sú rozvody. Tri bytovky na Sihoti, ktoré sú pripojené z opačnej strany, sa pripoja zo strany od hlavnej cesty, priamo od mosta, čím sa znížia straty a zníži sa aj prevádzková teplota v primárnom rozvode. Zvýši sa komfort týmto trom bytovkám, pretože aby sme to dokúrili, zvyšovali sme teplotu v rozvode, aby mali dostatok tepla. Toto sa odbúra, zníži sa teplota v rozvode, znížia sa straty. Tá druhá časť je meranie – regulácia. Všetky tieto KOS-ky na Bysterci budú ovládateľné z jedného miesta, z dispečingu, ktorý bude v kotolni Bysterec. Bude možné KOS-ky zapínať, vypínať, prestavovať, kontrolovať. Ušetrí sa obchádzková činnosť. Tá obchôdzka bude len vtedy, keď bude potrebná revízia alebo oprava, nejaká fyzická kontrola priamo na mieste," ozrejmil S. Vilček.

Preplatiť by im mali až 80 percent výdavkov

Investičný zámer spoločnosti by mal byť financovaný z nenávratných finančných prostriedkov z výzvy Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry. Tá by mala TEHOSU preplatiť 80 percent výdavkov na modernizáciu tepelnej sústavy. „Zmluva je podpísaná, schválená vo výške cca 80% z celkovej hodnoty. Keďže prebieha verejné obstarávanie, neviem, aká hodnota sa vygeneruje. Počíta sa s rozpočtom 1,6 – 1,7 milióna eur. Máme termíny dané z riadiaceho orgánu, že musíme toto ukončiť do 31. decembra 2022. Ďalšiu vec, čo pripravujeme, je vysokoúčinná výroba tepla a elektriny na Bysterci a na Matúškovej ulici. V podstate ide o kogeneračné jednotky určitého výkonu, kde okrem tepla bude ešte aj výroba elektriny. Chceme sa uchádzať o podporné služby. Zatiaľ sme sfunkčnili diaľkové odpočty všetkých meradiel okrem sídliska Bysterec. Skúša sa online fakturácia cez tieto meradlá. Urobilo sa hydraulické vyregulovanie primárnych rozvodov, aby sa eliminovali v nich straty a ďalšie opatrenia, ktoré by nám mali priniesť zníženie nákladov," dodal Stanislav Vilček na záver.

redakcia

Opravujú podlahu pri pitnej fontánke na námestí

V polovici novembra začali práce na rekonštrukcii drevenej podlahy pri pitnej fontánke na Hviezdoslavovom námestí. Pôvodné drevené dosky budú nahradené plastovými terasovými doskami, medzi ktoré nainštalujú aj 10 trysiek na rozprašovanie vodnej hmly. Ovládať ich bude mesto môcť aj cez smartfón.

„Od veľkej rekonštrukcie Hviezdoslavovho námestia už uplynulo viac ako desať rokov. Fontánka a dlažba, ktorá je tvorená z dreva, už prešla dvakrát opravami a práve preto sme pri tejto oprave zvolili inú technológiu. Rošt, na ktorý bude uchytená dlažba, je tvorený z hliníkového profilu a naň bude pripevnená plastová dlažba, ktorá má protišmykovú úpravu a imituje drevo. Pri tejto príležitosti sme sa rozhodli rozšíriť aj zvlhčovanie vzduchu na hornej časti Hviezdoslavovho námestia, a to inštalovaním desiatich trysiek, ktoré budú zabudované pod rošt tejto podlahy. V tropických dňoch bude zvlhčovanie viditeľné cez škáry podlahy. Celá technológia je tvorená sústavou trysiek, prípojkami vody, elektriny, ale aj tlakového čerpadla a príslušných filtrov. Celé to bude ovládané cez smartfón. Diaľkovo budeme môcť nastaviť dobu spustenia a teplotu, pri ktorej sa trysky majú spúšťať," vysvetlil Miroslav Kosmeľ, vedúci odboru dopravy a miest. hosp. MsÚ DK. Práce by mali byť ukončené do 30. novembra. Finančné prostriedky, ktoré boli vyčlenené rozpočtom na revitalizáciu časti Hviezdoslavovho námestia, sú vo výške 16-tisíc eur.

text a foto: redakcia

foto: redakcia

Dolnokubínska nemocnica otvorila zmodernizované ortopedické odd.

V Dolnooravskej nemocnici (DONsP DK) otvorili zmodernizované ortopedické oddelenie. Pribudli izby s vlastnými hygienickými zariadeniami a miestnosti pre lekárov a sestry. Vďaka rekonštrukcii čaká na pacientov i zdravotníkov väčší komfort. Počet lôžok sa zdvojnásobil z 20 na 40, preto na ortopédii znížia čakacie lehoty a vybavia viac zákrokov.

„V rámci ortopédie sú čakacie doby naozaj veľké a je potrebné ich skracovať. Aj keď to nie sú život ohrozujúce stavy, sú to stavy, ktoré veľmi výrazne znižujú kvalitu života ľudí. Toto nám dáva šancu, ak kovid skončí, opäť môcť zlepšiť výkonnosť nemocnice, budeme vedieť skracovať lehoty, z čoho sa veľmi tešíme. Rovnako sa teší aj všetok náš personál ortopedického oddelenia, ktorý chce svoje kvality pretaviť do spokojnosti pacientov," ozrejmil riaditeľ DONsP DK Jozef Mintál.

Nevyužívajú ju len Dolnokubínčania

Renovácia ortopedického oddelenia stála viac ako pol milióna eur. Na prístrojové vybavenie nemocnica zo svojich zdrojov uvoľnila 90-tisíc eur, zvyšok zafinancoval Žilinský samosprávny kraj (ŽSK). „Celý tento projekt vnímame ako dôležitý pre zlepšenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti. Urobila sa tu kompletná rekonštrukcia od podláh, stien i všetkých rozvodov. Na lôžkovom oddelení je dokonca aj klimatizácia, takže veríme, že pacienti budú spokojní," povedala predsedníčka ŽSK Erika Jurinová. „Tu, v Dolnom Kubíne, poskytujeme ortopedickú starostlivosť pre celú Oravu, je to okolo 137-tisíc obyvateľov. Zmyslom je aj vytvorenie stratégie na úrovni kraja, aby si nemocnice nekonkurovali v poskytovaných činnostiach akútnych výkonov, lebo tie potrebujeme mať rýchlo dostupné. Na druhej strane plánované výkony, akou je totálna endoprotéza alebo výmena bedrového kĺbu či kolena, si vyžadujú, aby nemocnica bola v rámci spádu dostupná pre väčšiu časť obyvateľstva," vysvetlila riaditeľka odboru zdravotníctva ŽSK Silvia Pekarčíková.

Ortopédii je po novom vyhradené celé podlažie v dvoch traktoch

Nemocnica pre rozšírenie vybrala nevyužívané priestory na 5. poschodí nemocničnej budovy, ktoré pôvodne slúžili ako operačné sály. Pred 15 rokmi ich hygiena zatvorila ako nevyhovujúce štandardu a dočasne boli využívané ako sklad vyradených vecí. „Každá investícia, ktorá príde do zdravotníctva, je veľmi dôležitá a som veľmi rád, že po troch rokoch boja poslancov ŽSK sa nám podarilo presvedčiť aj ďalších kolegov, aby sme podporili finančné zdroje na dostavbu tohto pavilónu. Bolo by veľmi dobré, keby sme ďalej takto napredovali, aby sa aj ďalšie oddelenia v tejto nemocnici zlepšovali. Keby boli všetky oddelenia takto krásne spravené, nikto by ani nerozmýšľal o nejakej optimalizácii nemocníc. Doba je náročná a je potrebné, aby zdravotná starostlivosť bola k pacientom čo najbližšie," doplnil podpredseda ŽSK Igor Janckulík.

Všetky izby v zmodernizovanej časti majú vlastné kúpeľne, televízne a wifi pripojenie. Do izieb bolo doplnené aj nočné svietenie k posteliam a dverám. Súčasťou riešenia bola aj výmena tepelnej izolácie v podkrovnom priestore a jeho odvetranie, ako aj výmena stúpačiek kanalizácie a vodovodu.

redakcia

Nové priestory ortopédie si môžete podrobnejšie pozrieť po načítaní kódu.

DHZ Kňažia má nové hasičské vozidlo

V posledný októbrový štvrtok bolo Dobrovoľnému hasičskému zboru v Kňažej pridelené nové hasičské vozidlo. Stalo sa tak na základe žiadosti predloženej ministerstvu vnútra. Auto disponuje najmodernejším vybavením potrebným k okamžitému zásahu.

„Náš dobrovoľný zbor bol na základe celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov zaradený do kategórie C. Absolvovali sme školenia a na to nadväzovala aj žiadosť o nové vozidlo," hovorí člen DHZ Kňažia Marek Trančo. „Keďže sme pred nejakým časom museli vyradiť staré požiarnické auto, ktoré sme mali na Kňažej, tešíme sa, že práve táto partia nadšencov, ktorá sa zmobilizovala, opäť takéto nové vozidlo bude mať. Je to nevyhnutné pre rôzne zásahy, ktoré vykonávajú ako dobrovoľní hasiči vo sfére protipožiarnej ochrany. Rovnako bude využívané na edukačné aktivity na pôde ZŠ a MŠ, ale aj rôznu pomoc pri dobrovoľníckych aktivitách v meste," vyjadril sa primátor DK Ján Prílepok.

Bez protipovodňového vozíka

Nové hasičské vozidlo dostali pred dvomi rokmi aj dobrovoľní hasiči zo Záskalia. Jeho súčasťou bol aj protipovodňový vozík, ktorý sa však už medzičasom prestal vyrábať. Z jeho vybavenia potrebovali kňažanskí hasiči hlavne generátor. Mesto sa im ho preto rozhodlo zafinancovať. „Na náš podnet nám mesto zakúpilo do požiarnej zbrojnice aj novú elektrocentrálu. Bude slúžiť pri prípadných katastrofách pre potreby občanov Kňažej alebo pri rôznych podujatiach, ktoré sa budú konať, či už v rámci mestského výboru alebo dobrovoľného hasičského zboru," ozrejmil Miroslav Ondrek, predseda DHZ Kňažia.

Založili hasičský krúžok pre deti

Tento rok sa hasiči rozhodli odovzdať svoje vedomosti tým najmenším a založili hasičský krúžok. S deťmi sa stretávajú v Základnej škole s materskou školou v Kňažej. Hasičský zbor žiakom zakúpil aj výstroj na budúce súťaže.

Interiér rekonštruujú postupne

Keďže v hasičskej zbrojnici sa organizujú kultúrne a spoločenské podujatia, priestory prechádzajú rekonštrukciou interiéru. Z výborových financií bola zabezpečená nová kuchynská linka a do konca budúceho roka ju hasiči v spolupráci s výborom plánujú dokončiť. „V mene výboru Kňažia sme sa v rámci rekonštrukcie požiarnej zbrojnice rozhodli zrenovovať kuchynskú linku, ktorá sa využíva najmä pri rôznych oslavách, akciách alebo karoch," povedal Miroslav Ondrek. Hasičský zbor zakúpil aj skriňu určenú na prilby a zásahové odevy. V prípade potreby budú mať hasiči rýchly prístup k svojmu výstroju.

Alica Batunová; foto: redakcia

Naskenujte kód a pozrite si reportáž TVDK.

Dolnokubínski hasiči sa vrátili do zrekonštruovanej stanice

Príslušníci dolnokubínskeho hasičského a záchranného zboru sa vrátili do svojej zrekonštruovanej stanice. Jej oprava mala byť hotová ešte v roku 2013. Ďalší termín ukončenia stavebných prác stanovilo ministerstvo vnútra na rok 2017, keď hasiči svoju stanicu aj dočasne opustili.

Na stavbe sa vystriedali traja zhotovitelia. Dvaja z nich rekonštrukciu nedokončili. V pondelok 25. októbra sa po viac ako štyroch rokoch na Matúškovej ulici opäť rozozvučali sirény. „Je to absurdné, samozrejme to stálo nemálo peňazí, však už je to skoro päť rokov, čo bolo hasičom sľúbené, že do pol roka sa dočkajú novej, zrekonštruovanej stanice a trvalo to až štyri roky. A to ešte za podmienok, že tu chýbal asfalt na časť povrchu. Boli nejaké problémy, drobnosti, ktoré bolo treba dotiahnuť. Musím povedať, že vedenie ministerstva vnútra zareagovalo veľmi operatívne a výsledkom je to, že tu dnes stojí táto hasičská technika a stanica je pripravená na slávnostné odovzdanie," uviedol Gábor Grendel, podpredseda Národnej rady SR. „Sme spokojní a šťastní, že nadišiel deň, keď sa môžeme presťahovať do nových priestorov hasičskej stanice v Dolnom Kubíne. Prístavbou a rekonštrukciou priestorov sme dosiahli zväčšenie kapacít garážových priestorov, takisto priestorov pre výkon prípravy hasičov, ako aj sociálneho zázemia. V provizórnych priestoroch hasičskej stanice v Oravskej Porube sme boli štyri roky. Priestory boli stiesnené, takisto priestory v garážach boli stiesnené. Bolo to všetko nedostatočné. Konečne budeme mať priestor aj na vykonávanie plnohodnotného výcviku," teší sa Peter Dúha, veliteľ čaty HaZZ DK. Dolnokubínski hasiči využívali od mája 2017 náhradné administratívne priestory na Radlinského ulici a zásahová jednotka spolu s hasičskou technikou sídlila v Or. Porube.

text a foto: redakcia

foto: redakcia

Najkrajšiu predzáhradku majú Na Sihoti 1162

Koncom októbra vyhodnotila Komisia revitalizácie zelene a environmentálneho rozvoja druhý ročník súťaže O najkrajšiu predzáhradku pri bytovom dome. Do uzávierky súťaže prišlo šesť nominácií, ktoré komisia vyhodnotila na základe viacerých kritérií.

„Základnou myšlienkou tejto súťaže bolo prispieť k zveľadeniu životného prostredia v meste," vysvetlila členka komisie Oľga Removčíková. „Vyhlásili sme ju preto, aby aj obyvatelia mesta Dolný Kubín prispeli k skrášľovaniu jednotlivých častí mesta," doplnila ju predsedníčka komisie Emília Jurčíková. „Záujemcovia o túto súťaž museli splniť určité kritériá. Okrem iného to bolo doloženie fotodokumentácie a takisto sme hodnotili aj estetický vzhľad záhonov pred bytovými domami. Hodnotili sme vhodnosť výberu jednotlivých rastlín a aj trvácnosť tejto práce alebo vybudovania takýchto záhonov v predzáhradkách bytových domov," vysvetlila Oľga Removčíková.

Zaujala predzáhradka Na Sihoti

Za najkrajšiu dolnokubínsku predzáhradku vybrala komisia tú pri bytovom dome na ulici Na Sihoti 1162. Druhé miesto si odniesla predzáhradka na ulici Ľudovíta Štúra 2296 - vchod č. 8 a na treťom mieste sa umiestnila predzáhradka na ulici Aleja Slobody pri bytovom dome 1889/44-46. „Prvá myšlienka bola asi na Veľkú noc, keď sme chceli po menšej brigáde po odprataní papierov a neporiadku pred domom, ozdobiť kríčky, ktoré sme mali pred domom, veľkonočnou výzdobou. Motivovali sme deti, aby priniesli nejaké veľkonočné ozdoby a po tej Veľkej noci nám takým motivačným motorom bolo poďakovanie obyvateľov. Veľmi sa im to páčilo, pýtali sa, či nebudeme v niečom podobnom pokračovať, preto sme sa stretli a začali uvažovať, že urobíme niečo na jar i na leto," objasnila spoluautorka víťaznej predzáhradky Tatiana Wišnievska. „Objednali sme si kvietky, nakreslili plán, a potom sme poprosili aj pánov v bytovke, susedov, ktorí nám pomohli s tými prácami, lebo to bolo dosť fyzicky náročné. Suseda namaľovala bicykel, pán predseda doniesol starý kdesi zo smetiska, tak sme ho aj recyklovali," doplnila susedku Iveta Šefáriková. „Robilo tam okolo desať ľudí z bytovky. Bolo treba odkopať ten starý trávnik s kameňmi. Použili sme tam aj kompost z technických služieb, ktorý občania recyklujú, takže myslím, že aj takto sme prispeli k ochrane prírody v našom meste," ozrejmil Pavol Kapánik, predseda byt. spoločenstva Na Sihoti 1162. „Víťazný bytový dom nás oslovil ešte jednou myšlienkou, že dokázali do tohto zveľaďovania zapojiť pomerne veľa obyvateľov svojej bytovky. Keď sme všetkých šesť nominácií prechádzali na základe predloženej dokumentácie, bolo zaujímavé, že všetci, ktorí sme v komisii sedeli, sme sa dokázali zhodnúť na tom poradí, ktoré nakoniec vyšlo," vysvetlila O. Removčíková.

Podnety posielali susedia z vďaky

Na štvrtom mieste skončila predzáhradka na ulici SNP pri bytovom dome 1201/16, piate si odniesla predzáhradka na Mierovej ulici 1960 a napokon šieste miesto obsadila predzáhradka na ulici Bystereckej pri bytovom dome 2066/9. „Veľmi sa nám páčilo, že pri nomináciách to boli nielen podnety od samotných spoločenstiev, ale aj od jednotlivých obyvateľov tej bytovky, ktorí sa chceli poďakovať svojim susedom, ktorí sa z vlastnej iniciatívy o to prostredie starajú," dodala O. Removčíková.

redakcia

Všetky predzáhradky nájdete aj v našej reportáži. Stačí nasnímať QR kód.

Na židovskom cintoríne už stoja desiatky pomníkov

Dobrovoľníci z občianskeho združenia Aktív - Relax sa starajú o židovský cintorín v Dolnom Kubíne od jari minulého roka. Počas roka a pol sa im podarilo miesto posledného odpočinku očistiť od nánosov a náletových drevín i opraviť oplotenie. V marci realizovali výrub nebezpečných stromov a od júna pracujú na obnove náhrobných kameňov.

Na židovskom cintoríne je ich viac ako 200 a väčšina z nich bola zvalená. Cieľom občianskeho združenia je z pietneho miesta vytvoriť židovské lapidárium. Náhrobné kamene postupne dvíhajú, ošetrujú a reštaurujú. „Momentálne je postavených viac ako tridsať kameňov. Postupne sa budú stavať ďalšie, čiže celkový počet v rámci tohto roku by mal byť šesťdesiatpäť kameňov. Ďalej v rámci revitalizácie sa nám podarilo získať finančné prostriedky. Mesto Dolný Kubín prispelo sumou 1 500 eur a ďalšími finančnými prostriedkami prispelo občianske združenie. Za tieto financie sme zrekonštruovali ceremoniálnu halu. Týkalo sa to hlavne výkupu všetkej sute, ktorá tam bola a domurovania základov a oporných múrikov," uviedla Emília Jurčíková z občianskeho združenia Aktív - Relax.

Pomáhajú dobrovoľníci a kamenári

Ceremoniálnu halu a pôvodné schody, ktoré ju spájali s celým židovským cintorínom, objavili počas revitalizačných prác dobrovoľníci z úradu práce. Vďaka projektu tu aktuálne pomáhajú traja. Práce sú koordinované so Židovskou náboženskou obcou a okrem dobrovoľníkov z občianskeho združenia tu pracuje aj odborná kamenárska firma. „Traja dobrovoľníci z úradu práce pomáhajú pri stavbe pomníkov, revitalizácii ceremoniálnej haly, ale aj pri základnej údržbe, hrabaní lístia a konárov. Ďalej sa na prácach podieľajú stavitelia pomníkov zo strany objednanej firmy. Samozrejme, že sú tu členovia nášho obč. združenia, ktorí vždy pridajú svoju ruku k dielu," vysvetlila E. Jurčíková.

Na cintoríne pribudne aj pamätník

Dobrovoľníci priebežne pracujú aj na novom pamätníku, ktorý by mal byť hotový ešte v tomto roku. Budú na ňom uvedené mená všetkých židovských občanov z Dolného Kubína, ktorí zahynuli v koncentračných táboroch. „Tieto práce, ktoré sme mali naplánované, čo sa týka postavenia pomníkov a ešte rekonštrukcie schodov od ceremoniálnej haly, by mohli byť ukončené optimisticky do konca roka, pesimisticky do budúceho roka. Potom budeme hľadať finančné prostriedky cez projekty na ďalšiu stavbu pomníkov, pretože na cintoríne sa nachádza vyše dvesto kameňov, z toho 90 percent bolo pováľaných," dodala na záver E. Jurčíková.

text a foto: redakcia

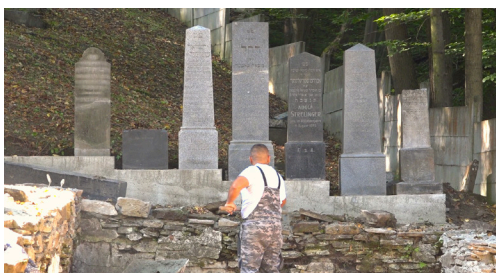

Po naskenovaní kódu sa môžete pozrieť na priebeh prác.

Dobrovoľníci vyčistili okolie hrádze v Medzihradnom

Skupina dobrovoľníkov vyčistila okolie hrádze v Medzihradnom. Iniciatíva prišla od Dolnokubínskych ľadových medveďov, ktorí lokalitu využívajú ako svoje miesto pre otužovanie.

„Bolo treba urobiť viaceré úpravy, hlavne prehĺbiť dno s Povodím Váhu, oslovili sme aj primátora mesta, aby nám v tomto pomohol. Preto vznikla aj takáto brigáda, keď sme toto okolie čistili. Vznikne z toho oficiálne otužilecké miesto pre Dolnokubínčanov," povedala Anna Hacajová, členka skupiny Dolnokubínskych ľadových medveďov.

Miesto si vyžadovalo viaceré úpravy

Dobrovoľníkom sa počas brigády podarilo vyčistiť, odburiniť a zatraktívniť celé okolie hrádze. Pracovníci z Povodia Váhu potom s ťažkou technikou vyhlbovali jej dno.

„Je to už asi rok, odkedy ma oslovili dolnokubínski otužilci, že im chýba nejaký priestor priamo v meste, kde by sa dalo otužovať. Upozornili nás na túto hrádzu v časti mesta Medzihradné a nejaké informácie sme mali aj od miestneho výboru. Hrádzu bolo potrebné vyčistiť, odstrániť náletové dreviny a k spolupráci sme oslovili aj Povodie Váhu," ozrejmil primátor Dolného Kubína Ján Prílepok. „Občianske združenie Krajší Kubín v spolupráci s mestom a aktivistami skrášlili toto miesto, aby slúžilo všetkým občanom D. Kubína," doplnil Peter Jonák z OZ Krajší Kubín.

Plánujú vybudovať aj altánok

Otužilci už svoju tohtoročnú sezónu oficiálne otvorili. Na hrádzi v Medzihradnom plánujú v spolupráci s mestom zorganizovať predvianočné stretnutie, zároveň by medzi sebou radi privítali aj nových členov a klub ďalej rozširovali. „Určite tu vybudujeme aj nejaký drevený altánok, ktorý bude pod kamerovým systémom, aby nedochádzalo k vandalizmu. Nás, otužilcov, je už priamo v meste a jeho okolí veľmi veľa, takže toto bude jedno z miest, ktoré budeme môcť všetci navštevovať bez toho, aby sme museli niekam cestovať," dodala Anna Hacajová.

text a foto: redakcia

Odhalili pamätník a bustu M. R. Štefánika

V pondelok 25. októbra odhalili pamätník a bustu venovanú jednej z najvýznamnejších osobností novodobých dejín M. R. Štefánikovi. Za nápadom stojí kolektív spolumajiteľov priemyselného dvora na ulici pomenovanej po astronómovi, vedcovi a politikovi. Pamätník symbolizuje aj vznik prvého spoločného československého štátu a vzdáva úctu všetkým Slovákom, ktorí sa o to pričinili.

foto: redakcia

„Treba pripomenúť, že sa často pochybuje o tom, či Slováci pri vzniku štátu naozaj boli. Nepochybujme, len z Oravy bolo dvestopäť legionárov, ktorí sú v evidencii v pražskom archíve. Mnohí mali významné postavenie, dokonca sme mali aj plukovníka Hoja z Hruštína. Pre pamätník sme zvolili toto miesto, dúfame, že bude ozdobou ulice a bude slúžiť pre potešenie, poučenie a na pamiatku pre všetkých, čo budú okolo prechádzať," ozrejmil spoluautor myšlienky Jozef Krupa.

Autorom busty je rodák z Oravy

Bustu vytvoril vyštudovaný sochár a reštaurátor Stanislav Kľúčik, ktorý na nej spolupracoval s otcom. Výroba bronzovej podobizne Milana Rastislava Štefánika im trvala štyri mesiace. „Vychádzalo sa z viacerých fotografií, ktoré boli z rôznych pohľadov. Celková anatómia busty i hlavy je zachovaná tak, aby nebola nejako zdeformovaná a aby bola hodnoverná. Je to prepracované dielo, keď sa pozrieme napr. na čiapku, nie je odfláknutá, ale je tam ešte aj dubové, generálovo zdobenie. Nebolo to narýchlo urobené, ale trvalo to dlhšie, preto to má svoj efekt," vysvetlil spoluautor busty Stanislav Kľúčik.

Použili autentické materiály

Na tvorbu pamiatky mal architekt k dispozícii pozemok v tvare trojuholníka. Práve trojuholníková forma pamätníka môže podľa autora návrhu evokovať aj fragment krídla lietadla. „V konečnom dôsledku sme sa vyhli nejakým príliš vznešeným a podľa mňa na toto miesto nie úplne primeraným materiálom. Človeka to zvádza robiť z kameňa, z nejakých exkluzívnych materiálov, ale je to na takomto mieste, tak sme sa rozhodli, že to bude zliate zo železobetónu, vyhranené hrdzavým plechom, čo istým spôsobom dokumentuje istú surovosť materiálu a aj priemyselnosť tohto miesta," doplnil architekt a autor návrhu Stanislav Šutvaj.

Je to aj odkaz pre mladé generácie

Tento rok sme si pripomínali 102. výročie od tragického úmrtia M. R. Štefánika. Stalo sa tak pri leteckej havárii 4. mája 1919 v Ivanke pri Bratislave. Podľa Miloslava Čaploviča z Vojenského historického ústavu sa aj vďaka vzniku takýchto pamätníkov v ľuďoch pestujú národné vlastenecké tradície. „Je dobré, že pamätníky vznikajú, pretože je to odkaz pre mladé generácie. Mladých to môže nabádať k štúdovaniu histórie z pohľadu vlastných rodín, starých otcov, či praotcov. Mnohí z nich aj z tohto regiónu boli počas prvej svetovej vojny v československých légiách alebo v zahraničnom odboji. Treba spomínať na tých, ktorí medzi nami nie sú a takto pestovať národné a vlastenecké tradície," dodal. „Milan Rastislav Štefánik bol naozaj úžasnou osobou. Ja som ho nazvala géniom svojej doby, ale bol by géniom i v našej dobe. Pôsobil vo vedeckej oblasti, v astronómii, pôsobil ako diplomat a ako vojak. Naozaj prešiel celú zemeguľu. Myslím si, že je potrebné pripomínať si takúto osobnosť, ktorá sa zaslúžila aj o vznik samostatného Československa," povedala prvá tajomníčka Veľvyslanectva ČR na SR Eva Rajnelová.

redakcia

Odhalili pamätník s menami padlých občanov vo vojne

Na cintoríne v Oravskej Porube odhalili vo štvrtok 11. novembra pamätnú tabuľu s menami padlých občanov obce, ktorí zahynuli počas bojov v prvej svetovej vojne. Spomienkové stretnutie pripravila obec pri príležitosti 103. výročia od jej ukončenia.

„11. novembra si celý svet pripomína ukončenie prvej svetovej vojny. A z tohto dôvodu sme v obci zmapovali občanov, ktorí bojovali vo Veľkej vojne. Zdokumentovali sme ich činnosť, na ktorých bojiskách boli a kde padli. Samotní obyvatelia obce si uvedomili, že ich predkovia, ktorí bojovali za našu slobodu a demokraciu, zaslúžia si úctivú pamiatku i na cintoríne, pretože ich telá zostali často na bojiskách. Samozrejme, aj do budúcnosti plánujeme nájsť takéto osobnosti a umiestniť ich na ďalšej alebo väčšej pamätnej tabuli," objasnil Vladimír Kubišta, starosta Oravskej Poruby. Do mramorovej pamätnej tabule boli vytesaní štyria Porubčania: Ján Benko, Ján a Michal Callo i Ondrej Pavlovčík. Pribudli tak k účastníkovi bojov druhej svetovej vojny a veliteľovi dela Ondrejovi Mišekovi, ktorému obec odhalila pamätník už pred niekoľkými rokmi.

text a foto: redakcia

Exposlanec NRSR Štefan Taraj z Kňažej: Bráňme si vydobytú slobodu, no zároveň jej nedovoľme, aby nás rozdeľovala

Praha, Bratislava. Centrá diania Nežnej revolúcie. Protest ale zasiahol aj obyčajné dediny, obyčajných ľudí. Rutinný život mladého Oravčana Štefana Taraja sa zmenil práve 17. novembra 1989 na Hviezdoslavovom námestí v Dolnom Kubíne.

„Boli sme nadšení, plní očakávania, že komunizmus padne. Demonštrácie sme sledovali hlavne v Prahe a v Bratislave, potom sa to rozšírilo aj do ostatných regiónov. U nás hlavne v Dolnom Kubíne a Tvrdošíne. Bola to taká eufória. Stále sa to bralo ako prechodný jav. Ľudia ešte tomu neverili," spomína Štefan Taraj. Protest v Dolnom Kubíne bol v celku pokojný, bez zásahu polície.

Slobode ale predchádzalo tvrdé prenasledovanie a sociálna nerovnosť. V domácom prostredí Štefana Taraja boli obyvatelia Kňažej obmedzovaní najmä vo viere. Mladí sa potajme stretávali na fare, v tichosti sa obášili, sviatosti sa vykonávali v čo najväčšej tichosti. No následky niesli najmä kňazi, ktorí boli pod neustálym drobnohľadom. „Manželka pracovala na pasovom oddelení. Vedelo sa, že sme dali pokrstiť naše deti, preto musela z práce odísť. Našťastie mala zhovievavého nadriadeného, ktorý jej odporučil podať výpoveď," hovorí Taraj. Iné sankcie boli aj predĺženie vojenskej služby alebo práca v bani. Niektorí tam pracovali aj vyše dekády.

„Najsmutnejším obdobím bolo pre mňa združstevňovanie. Po revolúcii sa nevracala ani desatina toho, čo ľudia vlastnili," spomína Štefan Taraj. Podľa jeho slov ak ste neboli straník, vaša šanca na slušný a slobodný život bola mizivá. Poctivo získaný titul neznamenal nič, pokiaľ ste nemali významnejší pôvod alebo ste nevstúpili do strany. Hoci sa inžinier Taraj stal konštruktérom, platovo bol na tom horšie ako učni. „Dostať sa na vysokú školu nebolo až tak náročné, ako sa zamestnať. Aj keď sme boli šikovnejší, mali lepšie vedomosti, šancu nám nedali. Bolo mi ľúto, že otec ako sústružník zarobil viac, a to robil z mojich výkresov."

So silnejúcim režimom klesala dôvera medzi obyvateľmi. Bývalý poslanec vraví, že ste nemuseli byť vo väčšom meste, aby ste sa stretli s udavačstvom alebo odposluchom. Aj v malej mestskej časti sa hoc aj susedia báli navzájom prihovoriť. Tradičné „pochválený buď Ježiš Kristus" sa zmenilo na neutrálne „dobrý deň". Bežne sa stávalo, že „tajní" sedeli v kostole a kňazovi viseli na perách. Ku vtedajšiemu duchovnému otcovi Jurajovi nie raz prišla verejná bezpečnosť zaklopať na farské dvere. Sám v diaľke pristihol človeka v uniforme s ďalekohľadom, ako mieri presne do okna jeho izby.

Obdobie biedy a strachu malo ale rázny koniec. Tlak národa donútil ľudí na pôde federálneho zhromaždenia prijať opatrenia. Bola nastolená dočasná vláda v zložení koalície: Verejnosť proti násiliu, Demokratická strana a Kresťansko-demokratické hnutie. Štefan Taraj hovorí: „Bol to obrovský prelom. Nevedeli sme, čo nás čaká. Niektorí zanietení pre zmenu sme vstúpili do strany." Štefan Taraj neskôr kandidoval a získal poslaneckú stoličku v parlamente. Na záver poznamenal: „Bráňme si ťažko vydobytú slobodu, no zároveň jej nedovoľme, aby nás rozdeľovala."

Alica Batunová

Foto: Nežná revolúcia 1989 na námestí v DK.(M. Galanda)

foto: redakcia

Školy sa zapojili do súťaže Hovorme o jedle

Základné školy v Dolnom Kubíne sa zapojili do celoslovenskej súťaže Hovorme o jedle. Jej hlavnou myšlienkou bolo počas jedného týždňa zaujímavým a interaktívnym spôsobom naučiť deti základom zdravej výživy. V Základnej škole P. Škrabáka pripravili rovesnícke vzdelávanie na tému Poklady zo sadu.

„My sme možno aj trošku známi tým, že zachraňujeme staré odrody ovocných stromov, hlavne jabĺk a snažíme sa to naučiť aj naše deti. Na Orave a dokonca i v Kubíne máme kvalitné staré odrody. Deti získavali semienka, tie budeme distribuovať po Slovensku a oni budú vytvárať ovocné škôlky. Jednu škôlku zakladáme už aj v Kubíne. Tento rok vysievame ovocinársky materiál už druhýkrát," vysvetlila riaditeľka ZŠ P. Škrabáka Mária Studeničová.

Vzdelávali sa zábavnou formou

Žiaci vyberali jadierka z jabĺk odrody Jadernička moravská, vypestovanej priamo v Dolnom Kubíne. Ich semienka majú podľa riaditeľky veľký potenciál, z jadierok, ktoré vyzbierala táto trieda môže vzniknúť až 200 stromov. „Musím povedať, že každý rok sa nám podarí v tej súťaži dobre obstáť. Našim deťom sa to páči, je to živé, interaktívne a aj rozumné," dodala Mária Studeničová.

Spolužiakom ukázali prípravu syrov

Do súťaže Hovorme o jedle sa zapojila aj Základná škola s materskou školou v Kňažej. Jednou z aktivít bola príprava čerstvých domácich syrov. „V rámci zážitkového a rovesníckeho vzdelávania sme žiakom dali možnosť, aby nám ukázali nie to, čo sa naučili v škole, ale čo sa naučili doma. Máme žiakov z Pucova, Medzibrodia či zo Bzín a oni to vidia a doma aj pomáhajú. Vedia, ako sa mlieko získava, ako sa spracováva a čo sa z neho ďalej robí," povedala učiteľka ZŠ s MŠ Kňažia Andrea Kereškényiová. „Na začiatku treba dať skysnúť mlieko, potom ho dávame pod miernou teplotou variť. Hrudky tvarohu sa začnú vyplavovať hore. Potom treba cez sitko oddeliť vodu od hrudiek tvarohu a syr je pripravený," vysvetlil žiak Dávid Ďaďo.

V priebehu týždňa žiaci robili na tému ovocie a mlieko rôzne projekty. Cieľom týchto aktivít bolo hravým spôsobom u žiakov podporiť záujem o konzumáciu ovocia, zeleniny a mliečnych výrobkov.

redakcia

Obchodná akadémia získala akreditáciu pre Erasmus+

Obchodná akadémia Dolný Kubín v tomto roku získala akreditáciu pre projekty Erasmus+. To znamená, že v nasledujúcich siedmich rokoch bude môcť svojich študentov vysielať na zahraničnú odbornú prax. Škola sa do projektu zapájala aj doteraz a žiaci cestovali na stáže do Portugalska.

„Naša škola je známa širokou škálou realizovaných projektov. V tomto roku sa nám podarilo zaslať na Národnú agentúru Erasmus+ dokument, na základe ktorého sme získali certifikát o mobilite v odbornom vzdelávaní. Až do roku 2027 budeme mať k projektom omnoho ľahší prístup. Tešíme sa, lebo je to veľký úspech. Rada by som sa poďakovala kolegom, je to síce tímová práca, ale na čele toho tímu musí niekto byť. Vďaka patrí predovšetkým môjmu zástupcovi pánovi Batunovi a pani Andrisovej, koordinátorke projektov," vysvetlila riaditeľka Obchodnej akadémie Vilma Janotíková.

Žiaci sa môžu uchádzať o odb.stáž

V škole zorganizovali Erasmus deň, v rámci ktorého sa študenti podelili o svoje skúsenosti a zážitky zo zahraničných pobytov. Mladších spolužiakov tiež motivovali, aby sa o účasť na odbornej stáži uchádzali aj tento rok. „Na celé programovacie obdobie na nasledujúcich sedem rokov máme zabezpečený prísun finančných prostriedkov, aby sme každý rok mohli vyslať okolo dvadsať žiakov na zahraničnú prax. Je to obrovská príležitosť pre študentov našej školy. Preto sme im to chceli odprezentovať, aby sa mohli na to pripraviť a možno si aj urobiť plány do budúcna," ozrejmila učiteľka a koordinátorka projektov Janka Andrisová. O svojich skúsenostiach so stážou rozprávala aj študentka Diana Strečoková, vďaka projektu prvýkrát letela lietadlom. „Už len tých pár hodín strávených v lietadle bolo pre mňa obohacujúcich. Taktiež som praxovala v cestovnej kancelárii, takže som sa dozvedela, ako to v praxi funguje, ako medzi sebou komunikujú spoločnosť so zákazníkom. Keďže sme museli rozprávať v angličtine, tak som prelomila jazykovú bariéru a prestala som sa báť rozprávať v druhom jazyku," povedala Diana Strečoková.

Získajú znalosti a spoznajú kultúru

Na to, aby mohli študenti vycestovať na zahraničnú prax, musia mať výborný prospech a aj ukážkovú dochádzku. Prihliada sa aj na zapájanie sa do mimoškolských aktivít a na pomoc pri organizácii školských akcií. „Zatiaľ sme chodili do Portugalska, vybrali sme si to, ako pre nás menej známu krajinu. A aj preto, že sú tam veľmi milí a srdeční ľudia. Našli sme tam veľmi dobrých partnerov, ktorí nám túto odbornú prax pomáhajú zabezpečiť. V budúcnosti budeme uvažovať aj o iných krajinách. Pre študentov, ktorí si netrúfnu vycestovať ďalej do zahraničia, by sme chceli zabezpečiť projekt v susednom Česku. Takže tie krajiny určite budú pribúdať," doplnila Janka Andrisová. „Vidíme v tom obrovské výhody, študenti sa musia pohybovať v inej krajine, čiže si cvičia najmä komunikáciu. Samozrejme, ide aj o odborné znalosti na jednotlivých pracovných pozíciách, ktoré sú v súlade s profilom našej školy. Učia sa aj odborne, no spoznávajú aj krajinu, nových ľudí a ich životný štýl," dodala Vilma Janotíková.

Škola by chcela zahraničný pobyt pre študentov zorganizovať ešte do konca tohto roka, no bude to závisieť aj od covidovej situácie.

text a foto: redakcia

ZŠ M. Kukučína je modernejšia

Po 40 rokoch má Základná škola M. Kukučína nový plot. Polovicu komplexnej prestavby oplotenia okolo športového dvora hradilo mesto, druhú polovicu zaplatila z vlastných zdrojov škola.

„Suma toho plota bola skoro tridsaťtisíc eur. Je to asi 160 metrov nového plota, je úplne opravený a vyzerá to pekne. Zhotoviteľ bol PS Invest. S verejným obstarávaním nám veľmi pomohlo mesto, my, pedagógovia, sme boli súčinní pri ostatných záležitostiach," vysvetlila riaditeľka ZŠ M. Kukučína Katarína Števonková.

Vznikli oddychové zóny pre žiakov

Škola má aj ďalšie novinky. Podarilo sa jej zrealizovať projekt ministerstva školstva pod názvom Modernejšia škola, odkiaľ získala dotáciu 29-tisíc eur. Na školských chodbách i v triedach tak mohli pribudnúť oddychové zóny s novým moderným nábytkom. Deti svojím kreatívnym prístupom zvládnu využiť priestor na sto ďalších spôsobov. „Takmer celý prvý stupeň je zrekonštruovaný v zmysle tangramu – skladačky. Vytvorili sme centrálnu oddychovú zónu, a potom oddychové zóny v jednotlivých triedach. Tie sú vo všetkých triedach prvého stupňa, žiaci tam majú sedačky, fitlopty. Okrem toho vznikli ešte dve oddychové zóny v bočných priestoroch školy. Cieľom je, aby mali deti priestor na oddych a na voľný pohyb. Myslím si, že sa nám podarilo vytvoriť niečo, čo je aj estetické, aj účelné," ozrejmila riaditeľka.

Nábytok prispôsobujú vyučovaniu

Na druhom stupni sú po novom dve triedy s variabilným inovatívnym školským nábytkom, ktorý sa dá tematicky prispôsobiť vyučovaciemu predmetu. Učebne sú vybavené modernými stolmi, stoličkami a skrinkami. „Nábytok je variabilný, sedačky sa dajú rôznym spôsobom posúvať, čiže sa dajú prispôsobiť potrebám učiteľa, ak chce, aby deti spolupracovali v skupinách. Celý projekt bol navrhnutý tak, aby sa dodržala určitá variabilita a flexibilita," dodala Katarína Števonková.

Škola zo svojich financií nakúpila aj stromčeky a vytvorila ružový sad. Okrem toho majú v areáli nové detské ihrisko s drevenými preliezkami. Nová zóna má žiakov motivovať k pohybu na telesnej výchove a aj v šk. klube detí.

redakcia

Nasnímajte kód a pozrite si vynovené priestory v ZŠ M. Kukučína.

Vrásky sú znakom ich skúsenosti, ale aj dobroty a naivity

Pápež František uviedol nasledovný príbeh: „Pri stavbe Babylonskej veže boli potrebné tehly. Treba urobiť blato, priniesť slamu, potom tehlu vložiť do pece a vypáliť ju. Následne ju dopraviť na vežu. Tehla bola vzácna pre množstvo práce. Keď jedna z týchto tehál spadla, bola to hotová tragédia. Robotník, ktorý to zavinil, bol potrestaný. Keď však spadol robotník, nič sa nestalo, to bolo niečo iné. To sa stáva aj dnes. Čo i len trochu otrasené bankové investície sú hotovou tragédiou, ako je to možné?! Na porovnanie, zomierajúci ľudia od hladu, keď sú starí a chorí a nič sa nedeje! To je naša dnešná kríza!“

foto: pixabay.com

Dnešný uponáhľaný svet plný zvratov a neustálych noriem, pravidiel a systematických zmien v zákonoch a legislatíve. Nestíhame ani spracovať jednu informáciu vydanú v piatok a už v pondelok to neplatí. Sme síce vzdialení niekoľko sto kilometrov od Bratislavy, ale aj v Dolnom Kubíne žijú ľudia, ktorí sú v dôchodkovom veku, a takisto nedokážu rýchlo reagovať na vzniknutú situáciu v štáte. Na zamyslenie je skutočnosť, že v našom menšom meste, akým je Dolný Kubín, v bezprostrednom okolí vidíme seniorov, ako doslova prežívajú z jedného dňa na druhý. Čo by si mali užívať jeseň života v pokoji, tak sa len naháňajú z obchodu do lekárne a z lekárne do nemocnice a domov.

Nie sú ani ojedinelým prípadom neseriózne, t. j. podvodné správanie sa ľudí, ktorí sa neštítia oklamať vlastného rodiča v dôchodkovom veku. Nehovoriac o klamaní cudzích, starých ľudí odkázaných na pomoc iných. Žijeme v divnom svete plnom technológií a moderných vymožeností sveta. Stále akosi nemáme v úcte tých ľudí, ktorí sú už chorí a nevládni a majú podstatne viac rokov ako „MY“ mladší. Dokážeme ich podceňovať, ba dokonca aj odsudzovať, že niekedy zbytočne zavadzajú pokroku, neuvedomujúc si, aké bohatstvo vedomostí a skúsenosti v sebe skrývajú.

Dokonca sa nájdu aj takí ľudia – čo sa ani ľuďmi nedajú nazvať, ktorí sú schopní využiť slabosť a bezbrannosť „starých ľudí – seniorov“ na to, aby surovo „okradli“. Pomocou telefónu či mailu dokážu tým najneľudskejším spôsobom využiť dobrotu a ochotu pomôcť. Vydávajú sa za doktorov, policajtov, odberateľov plynu či energie či dokonca za kamarátov ich detí a vnukov. Vylákajú za fingovanú pomoc pri nehode, výskyte závažnej choroby či hoc aj vymyslenej historke o pomoci chorému človeku, ktorý vôbec neexistuje, značnú finančnú hotovosť, siahajúcu až do tisícov eur. Dokážu milým a láskavým hlasom a prístupom presvedčiť dedka či babku, aby im previedli či doniesli na účet alebo na dohovorené miesto tieto peniaze. Niektorí ľudia v snahe sa obohatiť nemajú žiadne zábrany ani výčitky svedomia. Dôvod je prostý, lebo oni sami svedomie nemajú...

Skúsme nájsť niekoľko užitočných rád, aby starí ľudia neboli nešťastní: **1.** V prvom rade by starší ľudia, ktorí tak často už zabúdajú, mali svoj telefón používať veľmi opatrne. **2.** Komunikáciu s cudzími osobami a neznámymi číslami by mali ignorovať. **3.** Zbytočne nedávať cez telefón či email svoje osobné údaje, ako sú rodné číslo, číslo svojho účtu či súčasný zdravotný stav. **4**. Pri komunikácii s neznámymi osobami netreba uvádzať, kde sa nachádzajú, ako sa volajú ich príbuzní či mená známych a pod. **5.** Dôverné informácie si treba osobne preveriť u akéhokoľvek rodinného príslušníka (vnuk, syn, dcéra, kamarát, sused a pod.) **6.** V prípade pochybností osloviť tiesňovú linku pomoci v núdzi, kde treba vysvetliť nejasnosti, ktoré zistili. **7.** Zbytočne neotvárať dvere do domu a komunikovať radšej cez pootvorené dvere na retiazku alebo cez priezor vo dverách. **8.** Dobre si treba prečítať listiny, ktoré podpisujú a v prípade nejasností radšej nič nepodpísať.

Aj v našom meste stretávame „našich dôchodcov“, ktorí sú nepozorní pri nakupovaní či vystupovaní na ulici. Nájdime si čas a skúsme im pomôcť, či už radou alebo prejsť priechod pre chodcov. Nezatvárajme sa do svojich bytov a domov, veď práve títo starší ľudia nás môžu obohatiť svojimi skúsenos-

ťami a hoc aj staršími radami zo života. Vidíme ich posedávať v parkoch a na lavičkách a dokonca pri prechádzkach so svojím psíkom. Úcta a pokora ešte nikomu nezobrala na jeho hrdosti. Však aj my mladší raz budeme na ich miestach. Každá pomoc v každom veku je vítaná... Sme ľudia, ktorí chcú po sebe niečo zanechať, niečo pekné a nezabudnuteľné. Preto nebuďme ľahostajní k starším spoluobčanom, hlavne vo chvíľach, keď nás najviac potrebujú. Ono sa to vráti...

Igor Čerňan, príslušník Mestskej polície D. Kubín

Vystavovali hračky pre deti s autizmom

Počas októbra bola v Or. kultúrnom stredisku (OKS) výstava Modrý svet, ktorá prezentovala diela účastníkov medzinárodnej súťaže tradičnej hračky. Hlavným cieľom bolo inšpirovať umelcov k výrobe hračiek pre deti a mládež s autizmom.

„Výstava reprezentovala hračky od slovenských a poľských výrobcov, ktorí takto chceli podporiť zručnosti autistických osôb. Deti sa tu mohli zahrať s rôznymi hračkami, či už vyrobenými z dreva, textilu alebo iných materiálov. Niektoré boli na kolieskach, väčšinou išlo o zvieratá, ale aj kolotoče či skladačky," vysvetlila Radka Hadová z marketingu OKS.

Uspeli aj tvorcovia z Oravy

Na finisáž výstavy prišli aj samotní tvorcovia hračiek, v súťaži boli úspešní aj umelci z regiónu. Pán Ján Šeliga z Oravy vytvoril dreveného artistu, za deň ich dokáže urobiť aj päť kusov. „Deti sa s ním môžu hrať tak, že to stláčajú a podľa sily postavička skáče a cvičí. Nápad som odpozoroval ešte dávno, keď som bol malý, od svojho otca. Medzitým som ich robil svojim deťom a vnučkám ako darčeky, také pozornosti príbuzným," ozrejmil výrobca hračiek. Keramikárka Viera Šinalová zas vyrobila skladačky z keramických krúžkov. „Robila som keramické hračky, ktoré sa skladajú na seba od najväčšieho dielika po najmenší, končí sa to hlavičkou zvieratka. Robila som to pre deti, ktoré majú nejakú autistickú diagnózu, aby si rozvíjali motoriku. Hračky sú farebné, príjemné na dotyk, no môžu sa s nimi hrať úplne všetky deti," opísala svoje výtvory.

Spojenie tradície a terapeutickej hodnoty

Poľským partnerom projektu bolo Regionálne kultúrne stredisko v meste Bielsko-Biała. „Do súťaže sa mohli posielať práce v dvoch kategóriách – tradičná hračka a hračka inšpirovaná tradíciou. Tento rok nám prišlo 131 hračiek a hlavným cieľom súťaže bolo vyhotoviť hračky, s ktorými by sa mohli hrať deti s autizmom," doplnil Szymon Karpiński z Regionálneho kultúrneho strediska Bielsko-Biała. Všetky zaslané diela hodnotila odborná komisia, zohľadňovala sa predovšetkým terapeutická hodnota a vplyv hračky na vývoj autistického dieťaťa. Dôležitý bol aj výber materiálov, kvalita spracovania, súlad s tradíciami hračiek a kreativita. „Jednou z hier, ktorú nám partneri z Poľska priniesli, bola aj stolová hra, no bola taká veľká, že nám ani nevošla do kancelárie. Hracia plocha mala 5x6 metrov a my sme boli tí panáčikovia, ktorí chodili po rôznych políčkach. Hra bola výborná v tom, že bola náučná, obsahovala kartičky, vďaka ktorým sme sa mohli aj niečo nové dozvedieť," dodal riaditeľ OKS Ján Šimko. Vybrané diela si záujemcovia mohli prezrieť na dvoch výstavách. Po ich skončení si hračky prevzala organizácia v Poľsku, ktorá pomáha ľuďom s autizmom.

redakcia

Hudba pod stromčekom poteší

Začnem výberovkou českej speváčky Hany Zagorovej. Na šiestich diskoch sa nachádza spolu 120 piesní pod názvom Zagorová Hana 100+20 Písní 1968-2020 (6CD). Na svoje si prídu aj priaznivci metalu. V júli vyšla prvá časť výberovky Miloša Doda Doležala & Vitacitu s názvom 1986-1991 Revisited Part I (2CD).

Sériu tohtoročných výberoviek uzatvorím trojicou bestofiek, ktoré dramaturgicky zostavil Juraj Čurný. Po dlhšom čase sa nám pripomína Marika Gombitová s výberovým albumom Zem menom láska (2CD). Peter Nagy, okrem výberovky Aj tak sme frajeri, potešil v júni svojich fanúšikov aj ďalším radovým albumom s názvom Petrolej.

Páni zo skupiny Vidiek doplnili svoj výber pod názvom Najvidiekovanejší bonusovými piesňami Hrajte trúbky a Dohodnime sa. Za zmienku stojí aj kompilácia troch CD plná českých a slovenských kolied s názvom Krásne Vianoce. Samostatnou kapitolou tohtoročnej hudobnej sezóny je množstvo nanovo vydaných albumov. V októbri vyšiel po dvadsiatich rokoch v edícii 2CD najpredávanejší Modrý album Miroslava Žbirku.

Skupina Hex prišla s dvomi, prvými albumami Ježiš Kristus nosí krátke nohavice (1992) a Abrakadabra (1993). Mnohých z nás potešila aj Slobodná Európa s kultovou záležitosťou Pakáreň (1991). Svetlo sveta uzrel aj najúspešnejší, druhý sólový album Petra Muka Jizvy lásky (2000).

Skôr narodených poteší rozšírená verzia albumu Ôsmy svetadiel od skupiny Elán. Tento album má tento rok už štyridsať rokov. Ďalším počinom v tejto súvislosti je rozšírené vydanie albumu Keby som bola princezná Arabela od Darinky Rolincovej (1983). Album obsahuje, okrem pôvodných skladieb, aj desať bonusov. Do tretice tu máme trojicu Pavol Hammel, Radim Hladík a Marián Varga. Album Labutie piesne (1993) je pokračovaním albumov Zelená pošta a Na II. programe sna.

S novým zvukom vyšla aj reedícia albumu 01 od Richarda Müllera z roku 2001. Čo sa týka tohtoročných noviniek, na trhu sa objavilo koncom októbra vianočné CD Kandráčovcov pod názvom Pod Tatrami spí Ježiško. Album obsahuje trinásť známych aj menej známych kolied. Albumom Srdce, Rozum, Boulevard v máji svojich fanúšikov prekvapili aj IMT Smile.

Čoskoro nás novým albumom poteší aj dolnokubínska skupina n. P. O.H. Nech už sa pod vianočným stromčekom objaví čokoľvek, hudba poteší a kultúre to v týchto časoch pomôže.

Boris Hrudál, autor je hudobný recenzent

Zvyšovanie cien plynu a elektriny verzus čistota ovzdušia

Podľa Európskej environmentálnej agentúry znečistenie ovzdušia stále predstavuje nebezpečenstvo pre ľudské zdravie a životné prostredie. Podľa jej odhadov v roku 2018 v Európe zomrelo predčasne 417 000 ľudí kvôli vysokým koncentráciám prachových častíc v ovzduší. Na Slovensku predstavuje toto číslo približne 5-tisíc predčasných úmrtí.

foto: pixabay.com

Vystavenie znečistenému ovzdušiu je spojené s kardiovaskulárnymi a respiračnými ochoreniami, čo sú zdravotné ťažkosti, o ktorých je známe, že zvyšujú náchylnosť na COVID-19. Tuhé častice (PM), oxid dusičitý (NO2) a prízemný ozón (O3) sú znečisťujúce látky, ktoré v Európe spôsobujú najväčšiu ujmu na ľudskom zdraví a životnom prostredí. Medzi hlavné zdroje týchto znečisťujúcich látok patrí cestná doprava, vykurovanie domácností, poľnohospodárstvo a priemysel.

Ako uvádza Slovenská agentúra životného prostredia, Ministerstvo životného prostredia SR reaguje na zhoršenú kvalitu ovzdušia pripravovanými zmenami legislatívy, finančnými nástrojmi na podporu zlepšenia kvality ovzdušia a zvyšovaním povedomia obyvateľstva. Napriek tomu, že čistý vzduch je nevyhnutný pre život, väčšina ľudí si kvalitu ovzdušia nespája s kvalitou nášho zdravia. Európska komisia rozhodla o tom, že Súdnemu dvoru EÚ postúpi prípad Slovenska kvôli zlej kvalite ovzdušia, spôsobenej vysokou úrovňou prachových častíc (PM10).

V priebehu vykurovacieho obdobia, v spolupráci s redakciou regionálnych novín KUBÍN, rovnako ako v predchádzajúcich štyroch rokoch, aj teraz sa v rámci platformy „PreOvzdušieSK“ obraciame na spoluobčanov, ktorí používajú lokálne zdroje vykurovania, aby trvale venovali zvýšenú pozornosť problematike čistoty ovzdušia v regióne. „Znečistené ovzdušie je celoslovenský problém. Najvýznamnejším zdrojom znečisťovania ovzdušia prachovými časticami je vykurovanie domácností tuhým palivom. Vykurovanie tuhým palivom je závažný problém, ktorý zvyknú komplikovať nepriaznivé rozptylové podmienky s častým výskytom teplotných inverzií v horských údoliach,“ zdôraznil minister Ján Budaj. Na rozdiel od predchádzajúcich rokov, po avizovanom drastickom zvyšovaní (a to žiaľ zďaleka nielen) cien plynu a elektrickej energie v budúcom roku, čelia obyvatelia regiónu novej výzve, čím a ako kúriť pri ešte prijateľných nákladoch. Za tejto situácie akcentovať v lokálnych kúreniskách používať nízko emisné zdroje - plyn, namiesto pevného paliva (drevo) sa mi javí ako kontraproduktívne a nereálne. Hovorím to aj napriek tomu, že podľa štúdie „Identifikácia zdrojov znečisťovania ovzdušia v Ružomberku“ (autor Jiří Bílek, Envitech Bohemia, 2015) významným zdrojom znečistenia ovzdušia okrem energetiky a dopravy je aj vysoký počet lokálnych vykurovacích kotlov na malom území, pričom aj spaľovanie dreva, najmä mokrého s vlhkosťou nad 20%, v nevhodných kotloch je zdrojom tuhých znečisťujúcich látok, hoci neporovnateľne nižším, ako pri spaľovaní napríklad hnedého, či čierneho uhlia, ktorých spaľovanie v kotloch by preto bolo žiaduce obmedziť v maximálnej možnej miere.

Diametrálne odlišný problém je však spaľovanie odpadov, ktoré je absolútne neprijateľné a navyše neodpustiteľne bezohľadné voči verejnosti, pretože mnohonásobne navyšuje emisie (J. Horák, „Co nejvíce ovlivní Tvuj kouř?“) oproti spaľovaniu suchého dreva, nehovoriac o veľkom množstve ďalších škodlivých látok.

Významnou mierou k zlepšeniu čistoty ovzdušia na Slovensku chce prispieť Ministerstvo životného prostredia SR novelizáciou právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia. Nová legislatíva by mala vytvoriť náročnejšie požiadavky na štátnu správu, samosprávu, aj na prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania. No zdá sa, že na pripravovaný a dlhoočakávaný prísnejší zákon o ochrane ovzdušia, ktorého návrh sa podľa

MŽP SR mal začiatkom októbra 2021 dostať na medzirezortné pripomienkové konanie a mal by už byť prístupný verejnosti, si budeme ešte musieť nejaký čas počkať. V regiónoch, najmä v zimnom vykurovacom období, negatívne ovplyvňovanú čistotu ovzdušia spaľovaním rôznych nebezpečných odpadov, kúrením uhlím ale aj nesprávnym spaľovaním dreva, by nový zákon viacerými opatreniami umožnil citeľne postihovať porušovateľov zákona. Okrem technickej kontroly kotlov v domácnostiach v réžii miest a obcí, by malo byť možné kontrolovať aj kotly v domácnostiach, vrátane kontroly na mieste odberom sterov z komína. Ak sa analýzou preukáže, že v kotle sa spaľujú odpady, takýto priestupok bude pokutovaný.

Dá sa oprávnene očakávať, že práve avizované zdraženie plynu a elektrickej energie, zvýši vo významnej miere v domácnostiach s lokálnym vykurovaním využívanie aj zastaraných, no ešte stále funkčných kotlov a spaľovanie v tom lepšom prípade dreva bez ohľadu na jeho vlhkosť, a to aj tam, kde je zavedený plyn, ak vlastník disponuje tak kotlom na spaľovanie plynu, prípadne elektrickým kotlom, ako aj tým na tuhé palivá, čo je bežnou realitou. Vyvstáva preto základná otázka, či kúrenie drevom, ktoré tiež znečisťuje ovzdušie a ktoré občania nášho hornatého regiónu masovo používajú, najmä pre jeho dostupnosť a ekonomické dôvody a tejto mnohoročnej tradície sa určite pod súčasným tlakom v dohľadnej dobe nevzdajú, práve naopak, je akceptovateľné, ešte s prijateľným dosahom na čistotu ovzdušia.

Podľa vyjadrenia Ing. D. Lešinského, PhD., vynikajúceho uznávaného odborníka a bývalého dlhoročného úspešného predsedu oz. CEPTA – Centrum pre trvalo udržateľné alternatívy, ktoré mi vlani poskytol: „ je spaľovanie dreva nesprávnym spôsobom v domácnostiach, či používanie nevhodného paliva a zastaraných kotlov problém, ktorý je potrebné riešiť. Pri splnení uvedených predpokladov, budeme môcť drevo ako tradičný zdroj tepla na Slovensku zachovať. Tri zásady správneho kúrenia: suché drevo = sušené minimálne 1, optimálne 2 roky; dostatok vzduchu pri horení = oheň nedusíme; nespaľujeme nič, čo do pece nepatrí – napríklad odpady.“

Prioritou v súčasnej situácii by preto podľa môjho názoru malo byť v maximálnej miere sa zo strany samosprávy zamerať na osvetovú kampaň a vzdelávanie verejnosti a náročnú priebežnú kontrolu dodržiavania plnenia uvedených zásad.

Andrej Švehla

foto: redakcia

Začali rekonštruovať zimný štadión

Na zimnom štadióne sa začalo s dlhoočakávanými opravami. Mesto tento rok uspelo v projekte Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Fond na podporu športu uhradí polovicu nákladov na celkovú rekonštrukciu. Dolnokubínsky hokejový stánok bude mať zrekonštruované šatne, moderné osvetlenie, novú rolbu a úplne vynovenú strojovňu chladenia, ktorá zároveň predstavuje najväčšiu položku.

„Stará technológia, ktorá tu funguje od roku 1993 bude vymenená a nahradí sa novou, plne automatizovanou bezobslužnou strojovňou. V súčasnosti sme mali šesť ton čpavku a nová strojovňa bude mať už iba 1 až 1,5 tony čpavku, čiže bude oveľa bezpečnejšia, nakoľko sa nachádzame v centre mesta a sídliska. Teraz sa zo zariadenia odstránil čpavok, ďalej príde na rad demontáž expanzných nádrží, kondenzátorov, kompresorov, potrubného systému a tiež celého rozvodného systému až k ľadovej ploche," vysvetlil správca športových zariadení Štefan Belvončík.

Vynovené zázemie pre parahokej

Zimný štadión využíva na prípravu aj parahokejová reprezentácia, šatne však pre zdravotne znevýhodnených športovcov prispôsobené neboli. „Majú tu sústredenia, hrali tu aj medzinárodné hokejové zápasy. Šatne sa rekonštruujú dispozične, zrekonštruujú sa steny, podlahy, WC, sprchy, chodby, osvetlenie. Celé sa to prispôsobí tak, aby boli bezbariérové," uviedol Belvončík.

Vymenia aj osvetlenie a rolbu

Plynová rolba z roku 2008 vykazovala časté poruchy, nová bude už elektrická. „Sme veľmi radi, že sa nám podarilo získať prostriedky z Fondu na podporu športu aj na toto zariadenie. Tešíme sa, pretože elektrická rolba nebude vypúšťať žiadne splodiny. Takú, akú sme používali doteraz, využijeme iba v krízových prípadoch. V čase, keď sa nám pokazila plynová rolba, sme používali aj starú naftovú," doplnil Belvončík. Osvetlenie nad hracou plochou sa obnovovalo naposledy pred 15 rokmi, jeho údržba bola nákladná a tiež na ňom často vznikali poruchy. S novými svetlami sa budú môcť robiť rôzne svetelné efekty.

Mesto zaplatí 345-tisíc eur

Predpokladaná hodnota celej rekonštrukcie športoviska bola viac ako 800-tisíc eur, no verejným obstarávaním sa ju mestu podarilo znížiť na približne 690-tisíc. „Polovicu tejto sumy hradí spomínaný fond, druhú polovicu zaplatí mesto zo svojich prostriedkov. Ide o sumu približne 345-tisíc eur na strane mesta a takú istú na strane fondu. Projektová dokumentácia bola v hodnote 21 840 eur. Čo sa týka chladenia, celková výmena tejto technológie vychádza približne 380-tisíc eur. Novú rolbu sa nám podarilo vysúťažiť za 116-tisíc eur. Osvetlenie bude v celkovej sume niečo cez 50-tisíc a rekonštrukcia šatní bude približne vo výške 120-tisíc," povedal viceprimátor Dolného Kubína Matúš Lakoštík. „Z tejto rekonštrukcie sa veľmi tešíme, sme radi, že bola podporená naprieč celým poslaneckým spektrom. Verím, že už niekedy v priebehu marca bude nový štadión a nové priestory robiť radosť športovým klubom, ale aj verejnosti," doplnil.

Osvetlenie sa zrenovuje ešte do konca tohto roka a rolba pribudne už v novembri. Dodávateľská firma predpokladá, že práce na strojovni sa ukončia v priebehu februára 2022 a rekonštrukcia šatní potrvá asi tri mesiace. Naši hokejisti by tak mohli záverečnú časť sezóny odohrať už na domácom štadióne.

redakcia

Futbalisti zavŕšili jeseň pohárom s MŠK Žilina

Jesennú sezónu futbalisti MFK Dolný Kubín zakončili zápasom 4. kola Slovenského pohára s prvoligovým tímom MŠK Žilina. Domáci sa takmer postarali o senzáciu, keď po góloch Gálika a Bobčeka v prvom polčase viedli nad fortunaligistom 2:0. Ešte do prestávky však dvoma zásahmi vyrovnal Paur a o postupe Žiliny rozhodol Bičachčjan, ktorý v 84. minúte premenil jedenástku.

„Opäť to bol pre nás veľký futbalový sviatok, pretože sme privítali ďalšieho fortunaligistu a mužstvo Žiliny patrí medzi slovenskú špičku. Bola pre nás česť konfrontovať sily s takýmto kvalitným súperom. Záver zápasu sa mi však hodnotí ťažko, nastala penalta, ktorá rozhodla o tom, že Žilina nakoniec vyhrala. Myslím si, že hráči aj diváci by si zaslúžili penaltové rozuzlenie, z ktorého by vzišiel víťaz. Ešte aj v závere sme sa snažili, chlapcom nemám čo vyčítať. Myslím si, že Dolný Kubín reprezentovali výborne," neskrýval hrdosť na svojich zverencov tréner MFK Dolný Kubín Pavol Bača.

Siahli na dno svojich síl

Tesne pred koncom riadneho hracieho času videl hlavný rozhodca v šestnástke ťahanie Matúša Ončáka na žilinského kapitána Jakuba Paura. Tento zákrok vyvolal po zápase veľké diskusie a vášne fanúšikov v hľadisku. Penalta bola podľa mnohých sporná. „Druhý polčas sme, s výnimkou dvoch príležitostí Žilinčanov, hrali veľmi dobre. Chlapci siahli na dno svojich síl. Je mi ľúto toho penaltového konca, lebo v očiach chlapcov som videl aj slzy. Bol som nesmierne smutný a sklamaný z toho, že tento zápas nakoniec skončil tak, ako skončil," dodal Pavol Bača.

V jesennej časti ovládli tabuľku ligy

Napriek tesnej prehre so Žilinou majú Dolnokubínčania za sebou úspešnú jesennú časť sezóny. V tabuľke 3. ligy stred im patrí prvé miesto, najbližšie týždne ich už čaká náročná zimná príprava a ráta sa aj s doplnením kádra. „Prvé miesto je krásne a fantastické, ale sme len v polovici súťaže a máme iba bod náskok. Dôležitý bude koniec. Dvanásť zápasov sme vyhrali, tri zápasy sme prehrali a myslím, že najmä ten záver sme mali famózny. Posledný zápas s Rakytovcami mal všetky parametre, aké má mať takýto zápas. Bolo tam napätie, gradácia a aj happy-end v podaní nášho mužstva. V posledných piatich zápasoch sme vyhrali, a tým sme sa dostali na prvú priečku tabuľky," zhodnotil tréner MFK Dolný Kubín. „Na takýchto zápasoch je vidno, že káder by mal určite aj na druhú ligu. Ale musíme sa na to pozerať aj tak, že druhá liga je finančne oveľa viac náročná. No myslím si, že nebudeme mať problém dostať sa do divízie, ktorá bude vytvorená z tretích líg. Príde k reorganizácii, kde budú vytvorené len dve tretie ligy na Slovensku. Minimálne tam by sme určite chceli ostať," doplnil prezident MFK Dolný Kubín Boris Brašeň.

Dôležitá je aj práca s mládežou

MFK Dynamo Dolný Kubín si kladie za cieľ vychovávať domácich hráčov. Aj keď je áčko výkladnou skriňou klubu, darí sa aj juniorom a deťom. „Myslím, že starší dorastenci sú na treťom mieste, mladší sú druhí. Starší žiaci sa pohybujú okolo piateho až siedmeho miesta a mladší sú prví alebo druhí. Sú vynikajúci a určite je šanca, aby sa nejaké deti uplatnili. Našou prioritou je z nich niečo vychovať. Ide o to, že tie deti majú vždy kde pokračovať a skončiť. Najkrajšie je, keď skončia v A mužstve. Za každým jedným zápasom je ale veľmi veľa práce. Bol by som rád, keby si aj široká verejnosť a mesto uvedomili, že zorganizovať zápas nie je len tak. Aj pri malých deťoch je veľa rodičov, ktorí nám pomáhajú. Ďalej tréneri, ktorí trávia voľný čas s deťmi, no mohli by ho pritom tráviť so svojimi rodinami, a za to im treba poďakovať," povedal Boris Brašeň.

text a foto: redakcia

Kľúčové momenty zápasu s MŠK Žilina si môžete pozrieť po nasnímaní kódu.

Na radnici ocenili vodnoslalomárov

Koncom októbra zástupcovia mesta prijali na radnici úspešných slalomárov zo športového klubu ŠKP vodné športy Dolný Kubín. Reprezentanti sa v uplynulom roku zúčastnili mnohých súťaží doma i v zahraničí, kde zaznamenali výborné výsledky.

„Soňa Stanovská obsadila druhé miesto na majstrovstvách Európy v kategórii do 23 rokov. Spolu so svojimi reprezentačnými kolegyňami sa v hliadkach stala majsterkou Európy. Jakub Stanovský bol majster Slovenska a druhé miesto získal na majstrovstvách Slovenska. Petra Ižová, ako dorastenka, dosiahla vynikajúce výsledky aj v ženskej kategórii, kde na majstrovstvách Slovenska obsadila dvakrát tretie miesto a stala sa aj majsterkou Slovenska v kategórii mladšieho dorastu. Výborný výsledok dosiahla aj hliadka ŠK vodné športy v K1, ktorá v zložení Jakub Stanovský, Samuel Mužila a Ľubomír Janček vybojovala v silnej konkurencii tretie miesto," povedal správca športových zariadení Štefan Belvončík.

Športovci dostali ako poďakovanie za reprezentáciu klubu i mesta pamätné plakety. Kajakári vedeniu mesta na stretnutí predstavili aj svoj plán úpravy vodnoslalomárskeho areálu na Gäceli. Predpokladajú, že v najbližších rokoch by mali dostať finančné prostriedky na jej realizáciu.

text a foto: redakcia

foto: redakcia

Otvorili gym zameraný na bojové športy

MMA, box, thajský box i kickbox, tak tieto bojové športy združujú zverencov prvého dolnokubínskeho fight gymu Bandog, ktorý otvoril pred niekoľkými týždňami svoje nové priestory na Sihoti, priamo v centre Veľkého Bysterca.

„Tento gym je jedinečný v tom, že je jediný na Orave a v blízkom okolí, takže ani v Ružomberku, ani v Námestove, ani nikde okolo nič podobné nie je. Ponúkame profesionálne zariadenie od vriec cez lapy a požičiavanie rukavíc pre začiatočníkov, ktorí chcú tieto športy vyskúšať a nemajú na to financie alebo ich chcú iba vyskúšať. Trénuje sa tu predovšetkým box na vreciach, vodných, malých, veľkých, na hruške, či MMA na žinienke alebo cvičíme rôzne techniky, ako grappling, lapovanie či spárovanie," vysvetlil majiteľ Bandog Fight GYMu Ján Bečka.

Pod dohľadom skúsených trénerov

Profesionálni tréneri pripravujú začiatočníkov i pokročilých, mužov, ženy a deti každý deň vo večerných hodinách. Najviac sa však zameriavajú na prácu s mládežou, a to nielen po fyzickej, ale aj po mentálnej stránke. „Trénuje tu s nami napr. Jozef Hurák, on je v kickboxe jeden z najlepších a Filip Barák z Ružomberka, on je tiež zameraný na kickbox, ale v minulosti sa venoval hlavne boxu. Je tiež jeden z najlepších. Samozrejme ešte Dávid Sivák a Milan Bobček. Každý deň sa strieda niekto iný, aby bolo viac štýlov a aby tréningy neboli stereotypné, ale komplexnejšie. Ja sa chcem venovať hlavne tým mladším, lebo to je naša budúcnosť, takže vek nehrá rolu. Každý človek je iný, niektorý šesťročný je fyzicky zdatnejší ako niektorý desaťročný. Vítame každého, chodia sem malé deti, dospelí, začiatočníci, pokročilí a tréner si určuje, že tí začiatočníci sú na jednej strane, pokročilejší na druhej a každému sa osobitne venuje," ozrejmil Ján Bečka.

Bojové športy sú na vzostupe

Záujem o bojové športy je na Slovensku čoraz väčší. Živé prenosy zápasov z najväčšej československej MMA organizácie Oktagon sledujú státisíce divákov. Niektorí vidia v bojových športoch len násilie, iní disciplínu a sebakontrolu. V Dolnokubínskom Bandog Fight Gyme tvrdia, že sila bojovníka sa neskrýva za veľkými svalmi, ale za pokorou a ľudskosťou. „Box je hlavne o disciplíne, o pokore. Keby som sa dopočul, že na ulici sa niečo deje, že môj zverenec, ktorý u mňa trénuje, si to vonku skúša na ľuďoch, tak tu hneď končí," povedal rázne Ján Bečka. Po necelom mesiaci chodí trénovať do gymu pravidelne okolo 50 zverencov. Niektorí prichádzajú bojovať, iní súťažiť, ďalší chudnúť alebo sa jednoducho cítia dobre v kolektíve. Najväčší záujem je však o MMA, teda o zmiešané bojové umenia. „Ambície sú také, že chcem zopár zverencov naučiť riadne búchať a každý mesiac tu usporiadať aj zo dva zápasy. Vítame všetky vekové kategórie a trénuje sa tu od šiestej do siedmej každý deň. Permanentky sa dajú zakúpiť priamo v gyme a sú stavané podľa preferencií klienta. Či chce chodiť iba na tréningy, alebo chce chodiť iba do gymu s kamarátom zabúchať si na vrece, alebo chce aj spoločné tréningy aj ten gym. Je to postavené tak, aby každý našiel to, čo hľadá," dodal majiteľ nového Bandog Fight GYMu.

redakcia

Takto vyzerá interiér a tréning v Bandog Fight Gym.

Súťaž Byť fit je IN vyhrali súrodenci

Dvojica kondičných trénerov z Maximus Gym už po druhýkrát zorganizovala silovú súťaž pre stredoškolákov Byť fit je in. Do zápolenia sa prihlásilo 16 mladých, z toho 11 chlapcov a 5 dievčat.

Okrem trofejí a vecných cien si víťazi v oboch kategóriách odniesli finančnú odmenu 100 eur. Súťaž bola zameraná na silu a kondíciu mladých. Jej hlavným cieľom bolo motivovať študentov k zmysluplnému tráveniu voľného času.

Museli zvládnuť ťažšie cviky

Oproti minulému ročníku tréneri o niečo zvýšili náročnosť cvikov. „Chlapci súťažili v štyroch disciplínach. Robili benchpress, drepy, zhyby a potom minútu na air biku. Dievčatá mali ako disciplíny drepy, hrazdu, kľuky a tak isto minútu na air biku. Finále potom pozostávalo zo štyroch cvikov pre chlapcov a štyroch cvikov pre dievčatá, išli sa dve kolá," vysvetlil priebeh súťaže tréner z Maximus Gym Andrej Belvončík. Na stupne víťazov tento rok vystúpili dvaja súrodenci. Najzdatnejším stredoškolákom sa stal Oliver Suroviak. Spomedzi dievčat si prvé miesto vybojovala jeho sestra Lucia Suroviaková. „Je to fantastické, som veľmi šťastná. Bolo to náročné, hlavne ten bicykel na konci. Išla som z posledných síl, ale zvládla som to. Určite robte to, čo vás baví. Iste tým niečo dosiahnete, ak do toho dáte maximum," opísala svoje emócie po súťaži víťazka Lucia Suroviaková. „Je úžasné, že sme vyhrali spolu so sestrou. Súťaž bola skvelá, bolo to napínavé. Cvičiť sa oplatí nielen kvôli súťažiam, ale najmä dobrému pocitu," doplnil víťaz Oliver Suroviak.

Pandémia ovplyvnila pohyb mladých

Tréneri súťaž pripravovali aj pred rokom, ale kvôli pandémii museli jej organizáciu zrušiť. Zatvorené fitnescentrá a málo telesnej výchovy sa podľa nich podpísali aj na kondícii stredoškolákov. „Videli sme to aj na jednotlivých výkonoch, že decká mali trošku zložitejšiu situáciu, nakoľko i v školách bola telesná výchova obmedzená. Ale aj tak sme spokojní, je obdivuhodné, že dosiahli také výkony a veríme, že sa budú aj ďalej rozvíjať a napredovať. Aj keď je situácia v športe zložitá, sme radi, že sme ich prinútili hýbať sa," povedal tréner Matej Hricko. „Videli sme aj perfektné výkony. Klobúk dolu pred všetkými, ktorí sa zúčastnili a zvládli absolvovať dané disciplíny," doplnil Andrej Belvončík.

text a foto: redakcia

Na akcii sme sa boli pozrieť aj s kamerou. Skenujte a pozerajte.

Florbalový maratón zvýšil záujem detí o šport

Dolnokubínsky florbalový klub Žatva 90 získal z dotačného regionálneho programu Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK) finančné prostriedky na zakúpenie novej ozvučovacej techniky. Tú sa rozhodol využiť na popularizáciu florbalu počas letných podujatí na Hviezdoslavovom námestí. Podarilo sa a klub posilnili nové tváre.

„V rámci leta sa náš florbalový klub Žatva 90 zapojil do prázdninových aktivít na Námestí Pavla Országha Hviezdoslava. Každú stredu sme tam rozložili svoje florbalové ihrisko v popoludňajších hodinách od druhej do siedmej hodiny. Zavítalo tam množstvo detí, množstvo okoloidúcich sa zastavilo a zahrali si tam florbal. Mohli si túto hru vyskúšať. Vďaka tomu sme zaznamenali zvýšený záujem o florbal, deti sa nám hlásia, že by chceli chodiť na florbalové tréningy a zapojiť sa do činnosti nášho klubu. V rámci tohto projektu florbalových maratónov na námestí sme dostali aj podporu zo ŽSK, za ktorú ďakujeme," ozrejmil Matúš Lakoštík z florbalového klubu Žatva 90. Ozvučovaciu techniku za viac ako 2 800 eur využíva florbalový klub aj počas verejných podujatí a športových zápasov.

text a foto: redakcia

Zápisky z mestskej kroniky – rok 1970 (III.)

Rok 1970 ukončil akékoľvek demokratizačné procesy vo vtedajšom Československu. Začalo sa obdobie tzv. normalizácie, keď si po potlačení tzv. Pražskej jari komunistická strana začala postupne vyrovnávať účty so všetkými, ktorí súhlasili s demokratizačnými zmenami v spoločnosti.

Veľký Bysterec (1970). Foto: Ján Brodňanský

Výstava národného umelca Miloša A. Bazovského v dolnokubínskej galérii sa končí. Mali sme možnosť vidieť skoro sto exemplárov a malieb, ktorých námetom sú prevažne oravské motívy. Už počas štúdií na Obchodnej akadémii v Dolnom Kubíne si Bazovský Oravu obľúbil a po celý život sa rád do nej vracal. Vo svojich spomienkach píše o ňom Július Dzurek takto: „Poznali sme sa od mlada. Naše rodiny sa priatelili, navštevovali a rodinkovali. Počas štúdií býval u nás v Istebnom a denne dochádzal do Dolného Kubína. Krásne romantické časy pod stáročnými lipami istebnianskej fary a školy a bezprostredného cintorína. Už vtedy bol mimoriadne driečny, galantných spôsobov, snivej povahy a nadovšetko krásneho hlasu, ktorým v teplé večery si podmaňoval dievčenské srdcia. Rád by som bol, keby ste týmito vonkajšími atribútmi porozumeli jeho mimoriadnej citlivosti a bytostnej láske. K rodu, matke, ľudu, jeho géniu, a nadovšetko k pravde a kráse, i za cenu vlastného sebaobetovania a vlastnej fyzickej záhuby.

Neraz zaľahli naň starosti materiálne, rozpory umelecké, blúdenie na nových cestách, hľadanie seba, vytvorenie večného, originálne Bazovského, a vtedy sa utiahol, stránil ľudí, spoločnosti, ba i svojich najbližších. Ale zakrátko sa spamätal a rozbehol po svojej Orave, Turci, Liptove a Detve. Svoj ošúchaný bicykel poslal obyčajne vlakom, aby na cieľovej stanici vysadol naň, na chrbte s obrovským plecniakom plným maliarskeho materiálu, farbami, plátnami a iným. Len keď sme našli pod stenou opretý otlčený bicykel, vedeli sme, že je tu Miloš a dakde šiel maľovať, alebo sa ohlásil, zložil sa u nás, z plecniaka si vybral najpotrebnejšie náležitosti k práci a pobral sa za robotou. Neraz sa stalo, že sa nevrátil k obedu, večeri, na noc, ba dakedy na druhý, tretí deň. Mysleli sme si, že stočil domov do Martina po dačo, batoh ho čakal na verande. No on si našiel prístrešie na fare, v škole a pracoval, tvoril, kým prameň, predmet inšpirácie nebol po chvíli zachytený. A na týchto potulkách, hoci by ho bol mlynský kameň ťažil, nikdy sa nevyžaloval. Cítili sme, že musí mať mnohé starosti, a to najmä finančné, veď slovenské umenie nemal kto veľmi kupovať. Stredná vrstva nemala za čo a majetnejšia len dorastala, obyčajne so zmyslom len pre peniaze. Umenie bolo daromnicou, alebo sa konzumovalo zväčša zo snobizmu. Iba ak úrady, inštitúcie na miestnych výstavách, aká bola v roku 1931 v Dolnom Kubíne, keď obec aj okres uvoľnili na kúpu slušnejší obnos. Len po odstupe času a okľukou sme sa dozvedeli, aké materiálne krízy musel prekonávať. Nemal si za čo jedlo ani kurivo kúpiť. „Už dva týždne žijem na čaji, chudobný som ako kostolná myš, ani na cestu nemám.“

Daňový úrad mu sekvestroval 78 obrazov. Nový majiteľ ho deložoval z ateliéru. Ostával mu len starý bicykel, na ktorom chodil po pohostinných oravských farách. Kupoval na Orave vajíčka a predával ich v Martine. Ale sa nevzdal, nespreneveril svojmu umeleckému vyznaniu, viere, že pravda zvíťazí. Zvíťazil i za cenu vlastnej fyzickej záhuby, po ťažkých chorobách, ostatný raz v roku 1957, ktorá ho nadobro vyradila z tvorivej umeleckej práce. Miloš A. Bazovský sa po tretí raz vracia k nám, teraz už posmrtnou ukážkou svojho diela. Orava mu bola po celý život najväčšou láskou. Najradšej a najčastejšie sa k nej vracal.“

V týchto dňoch (september 1970) odovzdali v okresnom sídle nový reprezentačný hotel Severan, na ktorý už verejnosť netrpezlivo čakala. Jednota SD Trstená sa takto reprezentuje ďalším pekným a moderným obchodným zariadením. Výstavbu hotela začali ešte v roku 1964 Pozemné stavby. Po dvoch rokoch slimačieho tempa výstavby, keď nadriadený

podnik investora - Zväz slovenských spotrebných družstiev Bratislava - rezolútne rozhodol stavbu zastaviť a prestavanú dvestotisícovú čiastku odpísať do strát, rozhodli okresné orgány v Dolnom Kubíne o zmene dodávateľa stavebných prác. Na vtedajšie pomery Okresného stavebného podniku v Dolnom Kubíne bolo prevzatie výstavby hotela nadmieru ťažká a zložitá úloha z hľadiska technológie výstavby i zabezpečenia subdodávok. Kolektív pracovníkov OSP a najmä jeho Učňovského strediska preukázal na stavbe uznania hodné výsledky. V hoteli Severan je 80 lôžok vybavených na úrovni kategórie „B“ a 200 miest v jedálni a kaviarni. O spokojnosť návštevníkov sa bude starať viac ako 40 pracovníkov na čele s vedúcim Bartošom. Hotel Severan v Dolnom Kubíne je z hľadiska ďalšieho rozvoja cestovného ruchu na Orave nemalým prínosom. A nemožno nevidieť ani dobrú stránku konkurencie družstevného podniku zariadeniam štátneho obchodu.

Stredná ekonomická škola v Dolnom Kubíne (SEŠ, dnešná Obchodná akadémia) už po tretí rok pomáhala na štátnych majetkoch pri poľnohospodárskych prácach na hospodárstve vo Vyšnom Kubíne. Najrozsiahlejšiu a najúčinnejšiu pomoc poskytla pri tohoročných jesenných prácach, najmä pri zbere zemiakov. Podľa dohody mala SEŠ vybrať Štátnemu majetku zemiaky na 10-tich hektároch, avšak vzhľadom na nepriaznivé počasie a výzvu OV KSS (Okresného výboru Komunistickej strany Slovenska) na urýchlený zber úrody bolo z toho nakoniec 26 hektárov, teda takmer celá plocha vysadená zemiakmi na hospodárstve. Popritom pomáhali študenti aj pri iných poľnohospodárskych prácach. Tento pekný výsledok sa nedosiahol len na úkor vyučovania, ale aj cez voľné soboty. Zvlášť úspešná bola sobota 10. októbra, ktorú ÚV SZMS (Ústredný výbor Socialistického zväzu mládeže na Slovensku) vyhlásil za celonárodnú mládežnícku smenu. Vtedy sa brigády zúčastnilo 170 študentov a profesorov Strednej ekonomickej školy v DK.

Ján Brodňanský, dolnokubínsky občan, známy speleológ a prírodopisec, dožil sa 16. októbra šesťdesiatych narodenín. Skromný človek, ktorý popri svojom hodinárskom remesle venuje sa výskumu jaskýň na Orave, zbieraniu materiálov z minulosti Oravy, a najmä ochotníckemu divadelníctvu. Svojím „zázračným aparátom“ zachraňuje pre budúce generácie všetko to, čo hynie: staré drevené domky, kôlne, staré a pamätné domy, cmitery. Registruje všetko to, čo sa týka jeho rodného kraja. Nezabúda ani na prítomné časy. Napísal viacero článkov a pojednaní o jaskyniach v Malom Rozsutci, Kraľovanoch, Brestovej a inde.

V piatok 27. novembra sa uskutočnilo odovzdávanie novej vozovky do užívania na trase Sever - juh v úseku Vyšný Kubín - Jasenová - Valaská Dubová v dĺžke 6,8 kilometra. Náklady na výstavbu predstavovali 49 miliónov korún a vozovku dali do užívania s polročným predstihom. Slávnostného odovzdávania sa zúčastnili zástupcovia dodávateľa - Doprastav Bratislava, zástupcovia Cestného investorského útvaru v Banskej Bystrici, zástupcovia štátnych a straníckych orgánov z Dolného Kubína a z Liptovského Mikuláša, ako aj zástupcovia okresných správ ciest z oboch susedných okresov. Nová vozovka znamená obchádzku dvoch dedín a odstránenie nepríjemných oblúkov a stúpania, zníži sa aj prudké klesanie z doterajších 14 % na 7 %, o presnú polovičku.

Okresný podnik výroby a služieb v Dolnom Kubíne postupne vylepšuje aj služby obyvateľom. Ešte do konca tohto roku otvorí podnik holičstvo a kaderníctvo v Istebnom. Zavádzajú sa pojazdné zberne prádla na hlavnej trase. Zberňa v Dolnom Kubíne dostala nový nábytok za 40 000,- Kčs a dolnokubínska fotoslužba sa rekonštruovala a funguje s novou organizáciou, ako aj vylepšením prostredia pre zákazníkov a zamestnancov. V dolnokubínskej Kozmetike vlastnia filtračný stroj na odtučňovanie, ďalší plánujú zakúpiť a zriadiť taktiež intímnu miestnosť.

Analýza činnosti orgánov MsNV (Mestského národného výboru) v Dolnom Kubíne v rokoch 1968 - 1969 (krátené): Aj v našom meste sa objavili útoky proti MsNV, zamerané na tých poslancov a funkcionárov, ktorí svojím postojom prejavili, že nesúhlasia s politikou a názormi, ktoré vnášajú chaos zo strany pravicových oportunistov.

Pri demonštrácii mládeže v marci 1968, ktorú do nášho mesta zorganizovali ľudia z rôznych organizácií a závodov mimo mesta Dolný Kubín, ľudia, ktorí nemali nič spoločného pre dobré úmysly so socializmom, ale ktorí chceli zviesť mládež na stranu svojich protisocialistických cieľov. Samotné prejavy účastníkov demonštrácie ešte máme v pamäti a nie je potrebné ich dopodrobna rozvádzať. Tu sa prejavili konkrétne útoky a rôzne nátlaky na funkcionárov nášho MsNV. Napríklad, že prečo bol z vodojemu odstránený dvojitý kríž, kto a prečo ho odstránil. Vykrikovali ďalšie ponižujúce vety na funkcionárov i také výkriky, že „Chceme slovenský štát“ a ďalšie množstvo písomných dotazov a požiadaviek negujúcich všetko to, čo sa v meste vybudovalo, zriadilo, čo stálo mnoho námahy nielen funkcionárov z MsNV, ale i ďalších politických a hospodárskych pracovníkov.

Po vstupe vojsk Varšavskej zmluvy na naše územie niektorí jednotlivci a rôzne živly v snahe rozdúchavať nepokoj a vášne používali formu písania rôznych ohováračských a hanobiacich hesiel po uliciach mesta, výkladných skriniach, domoch, plotoch a najviac frekventovaných miestach. Mestský národný výbor v Dolnom Kubíne bol v týchto dňoch v každodennom styku s poslancami a s ich pomocou tieto výčiny likvidoval. Spočiatku ešte v tú istú noc sa odstraňovali heslá popísané na uliciach a chodníkoch, ich odstraňovanie najmä na neprístupných miestach sa vykonávalo neskoršie, ale postupne boli všetky zlikvidované.

Následky aktivizácie i v cirkvi boli v roku 1968 pociťované ešte aj v roku 1969, prakticky až donedávna, čo sa prejavovalo najmä aktívnou činnosťou bývalého kaplána rímsko-katolíckej cirkvi v Dolnom Kubíne, ktorý vyvíjal veľkú aktivitu medzi veriacimi a mládežou v politickom katolicizme, ktorých získaval rôznymi formami i v tom, že bola vytvorená cirkevná rada a výbor organizoval rôzne večierky katolíckej mládeže, konkrétne silvestrovský večierok mládeže v Reštaurácii Brezovec, predtým v Orave a podobne. Preložením kaplána z nášho mesta na inú faru však táto aktivita značne poklesla.

originálny zápis z mestskej kroniky z roku 1970
spracoval Vladimír Adamec, kronikár mesta
text reflektuje dobu, nie názorové presvedčenie redakcie

FOTOHÁDANKA

Viete, ktorá budova je na snímke?

Odpovede posielajte na **sutaz@dolnykubin.sk**
do 10. decembra 2021.
Vyžrebovaného výhercu odmeníme.

Za správnu odpoveď na fotohádanku v októbrovom čísle sme ako víťaza vyžrebovali Romana B.

Gratulujeme!

Občianske združenie INŠPIRÁCIE a MsKS v D. Kubíne
Vás srdečne pozývajú
na 24. ročník výstavy oravských výtvarníkov
do výstavnej siene MsKS Dolný Kubín
v pracovných dňoch od 8.00 do 15.00 hod.

Partneri:
MsKS a MsÚ v D. Kubíne

Realizované s finančnou podporou Mesta Dolný Kubín z grantového programu Šanca pre všetkých 2021

Kubín – magazín obyvateľov mesta Dolný Kubín · Náklad: 6950 ks · vydavateľ: Infoštúdio mesta Dolný Kubín, s. r. o. Hviezdoslavovo námestie 1651/2, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 36375535 · email: tvdk@tvdk.sk · ISSN 2453-6717 · EV 5269/15 · bezplatné noviny, cenník reklamy nájdete na www.tvdk.sk · redakcia: Jakub Krška, Diana Bilousová · grafická úprava: Martin Suchý · tlač: Petit Press, a. s.